

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

JÓ SZERENCSET!

Ülésezett a BDSZ XXXVII. kongresszusa

Szilvásváradon került megrendezésre 2024. november 7-8-án a BDSZ XXXVII. Kongresszusa, amely tisztújító kongresszus is volt.

A tanácskozáson meghívottként részt vett a nemzetközi szervezetek részéről:

Judith-Kirton Darling, főtthár, Belgium, industriAll Europe. Ildikó Krén, stratégiai szervező, Belgium, industriAll Europe. Hannes Hauke Kühn, nemzetközi titkár, Németország, IG BCE. Bruno Freitas, projektmenedzser, Portugália, FESETE. Isabel Tavares, szakértő, Portugália, FESETE. Sylvain Lefebvre, projektvezető, Franciaország, NEPSI. Ibrahim Yıldız, könnyűipari alelnök, Törökország, OZ-IPILIK-IS. Yusuf Ceyhan, nemzetközi titkár, Törökország, OZ-IPILIK-IS.

A hazai állami és társszerveket, szervezeteket Zlati Róbert elnök, Magyar Szakszervezeti Szövetség, Zelei Gábor ügyvezető főtthár,

Magyar Bányászati Szövetség, Dr. Szombatfalvy Anna elnök, OMBKE, Rátkai Norbert ügyvezető igazgató OMBKE, Dr. Szilágyi József elnök, Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége, valamint Gál Rezső szakértő, MVM TSZSZ képviselte.

Rabi Ferenc BDSZ elnök beszámolója után hozzászólások következtek, majd az elnök válasza hangzott el, a vita során felmerült kérdésekre. A beszámolót egyhangúlag elfogadta a Kongresszus.

Ezután a tisztségviselők megválasztása következett.

A Kongresszus a BDSZ elnöki tisztségre **Telekes Gábort**, az alelnöki tisztségekre **Sulyokné Kruspán Rozáliát** és **Szabó Tibort**, a Számvizsgáló Bizottság elnökének **Nyulné Antal Anitát**, a Számvizsgáló Bizottság tagjainak **Szabó Viktóriát** és **Székelyhídi Klaudiát** választotta meg.

A választást követően kitüntetések átadására került sor. (A kitüntetettek névsorát lapunk más helyén közöljük. – a szerk.)

A második napon a Kongresszus a BDSZ 2024-2029. évi programját tárgyalta meg **Sulyokné Kruspán Rozália** alelnök, a Program bizottság elnökének felvezetésében, melyet **Telekes Gábor** új elnök egészített ki. A programot a küldöttek egyhangúlag elfogadták.

A Kongresszus a BDSZ Alapszabályának megvitatásával folytatódott. Bári Enikő az Alapszabály Bizottság elnöke ismertette a két módosítási javaslatot, amely a Számvizsgáló Bizottság elnevezésének változtatására (Felügyelő Bizottság) és létszámára vonatkozott. A módosításokat a kongresszusi küldöttek elfogadták.

(A következőkben az előterjesztések és hozzászólások szerkesztett változatát közöljük.)

Jó szerencsét!

A rendszerváltoztatás Magyarországon jelentős átalakulást hozott az ipar és a bányászat területén is. A bányászok köszönése, a Jó szerencsét! akkor is és napjainkban is használatos. A Borsodi Szénbányánál voltam alkalmazásban, onnan hívtak az akkori nevén a Bányai Dolgozók Szakszervezete központjába, Budapestre dolgozni. Az első alkalommal konferencián a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége rendezvényére mentem és hangos Jó szerencsét! köszöntem. Többen összenéztek, mosolyogtak és vagy jó napot vagy szia volt a válasz. Hamarosan a BDSZ-be érkező kollégák már Jó szerencsét! köszöntéssel léptek be, megismerték a szakmai köszöntésünk hátterét. A szakszervezeti központban végzett első hetek, hónapok munkájának ez volt számomra az első sikerélménye és megerősítette bennem, hogy a haladó bányász hagyományok, kultúránk őrzése állandó szakszervezeti közösségerősítő tevékenységként kell, hogy maradjon. A nyugdíjas alapszervezeti kollégákkal együttműködve elértük, hogy ma már minden településen, ahol volt ásványi nyersanyag kitermelés, van bányászati emlékhely.

Az elmúlt évtizedek sajnos nagyobb részt a lefordított bányász kalapácsról, bányabezárásról szóltak. Szakszervezetünk erőfeszítései a munkahelyek minél tovább történő megőrzése mellett a bányászok számára kialakítandó jövőkép biztosítására irányultak. Európai szinten is kiemelkedők voltak a föld alatt dolgozó bányászok számára elért eredmények. 25 év és 5000 műszak után a barnaköszén, bauxit, 4000 műszak után a fekete köszén és 3000 műszak után az uránbányászatban dolgozók vehették igénybe a bányász nyugdíjat, amelyet később átneveztek átmeneti bányászjára. Sikerült elérni, hogy a 25 év és az 5000 műszak közé a „vagy” szó került, amely további könnyítést hozott a bezárt bányáknál dolgozók számára. A villamos szakszervezettel közös vívmányunk volt a foglalkoztatási alap, amelyből a bányabezárások és a hatékonyság növelése érdekében hozott munkaerőpiaci változásokat tudtuk a bányászok számára elviselhetőbbé tenni. Összesen 14 mrdFt került az öngéjelző pénztárakon keresztül a munkavállalókhoz. Ebben már voltak aktív munkaerőpiaci eszközök is, például az átképzés, áttelepülés támogatása. Az alap megszűnése után német mintára a szénfűrész rendszer bevezetését kezdeményeztük, amely a márkushegyi bányászok számára hozott plusz forrásokat, a kollektív szerződésen felüli támogatási lehetőségeket. Energetikai projekteket bonyolítottunk le Magyarországon, együttműködve svájci, német, francia, cseh, lengyel, bolgár, spanyol szakszervezetekkel, hogy a kölcsönösen előnyös tapasztalatokat megosszuk az alapszervezeti tisztségviselőkkel, a munkáltatói jogokat gyakorlókkal is. Igyekezünk elérni, hogy az általunk képviselt szakszervezeti tagok, bányászok ne kerüljenek kilátástalan élethelyzetbe, életminőségük ne romoljon jelentősebb mértékben. A célok elérése érdekében korrekt együttműködést alakítottunk ki a világ és Európa bányászait, majd később ipari munkavállalóit összefogó nemzetközi szakszervezeti szövetségekkel. Megtiszteltetés volt, hogy európai szinten a szociális párbeszéd bizottság elnökének három alkalommal megválasztottak. Ezen a fórumon alakítottuk ki a tárgyalásokon képviselendő álláspontokat, értékeltük a különböző tagállamok tapasztalatait, jó gyakorlatok terjesztésére tettünk javaslatokat.

Az eredmények eléréséhez szükség volt tárgyalásokra, több esetben nyomásgyakorlásra. A Magyar Bányászati Szövetség folyamatosan kiszámítható partnerünk volt - néha a viták ellenére is - a közös képviselendő álláspontok kialakításában a kormányzat, a minisztériumok felé. Meg kell, hogy emlékezzünk a volt Munkaügyi Minisztérium azóta elhunyt miniszteréről, miniszterelnök helyetteséről, közvetlen kollégáiról, akik tudták, mit jelent a szociális párbeszéd, a kollektív szerződés, a szociális érzékenység, és mennyire fontos a munkavállalók számára a kiszámítható jövőkép. Sokat segítettek, amelyért köszönet jár, akárcsak az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek a hagyományörzésben, a szakképzésben, felsőoktatásban a Miskolci Egyetemnek.

A Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete kezdeményezője volt egy erős magyarországi ipari szakszervezeti szövetség létrehozásának. Sajnos ebből csak annyi valósult meg, hogy a bányász szakszervezet fuzionált a ruházatipari, textilipari, bőr- cipőipari történelmi szakszervezetekkel. Együttesen erősebbé váltunk, a több mint egy évtizedes együttműködés közelítette a szakmakultúrákat is.

Európai szinten az industriAll Europe delegáltjaként részt veszünk az európai szociális párbeszédben a kitermelő iparágban, a textil és ruhaiparban, valamint a bőr és a cipőiparban. A közösségi jogi változások, az európai munkáltatói szövetségek álláspontjainak megismerése segíti a hazai érdekképviseleti, érdekvédelmi munkánkat is.

A BDSZ fennállásának 111 éves ünnepe és a BDSZ XXXVII. Kongresszusa lehetőséget adott a visszatekintésre és az elvégzett munkánk összegzésére. A BDSZ az egyetlen ágazati szakszervezet, amely megőrizte székházát Budapesten a Városligeti fasorban. A bányászok téglafejgyéből épült székház úgy gondolom, jelképe a bányász összefogásnak, szolidaritásnak, akárcsak a szakszervezetünk alapításában meghatározó szerepet betöltő Bányamunkás című lap. Tisztelettel gondolok a BDSZ volt vezetőire, munkásságukra, a Bányamunkás főszerkesztőire. Köszönöm a segítségét, támogatását a munkahelyi kollégáknak, a BDSZ Központjában dolgozó munkatársaknak, mindazoknak, akik támogatták, hogy a BDSZ sikeres és eredményes ágazati szakszervezetként működjön.

Bízom benne, hogy a BDSZ szervezetsége, kohéziója, a megőrzött vagyonszűz távú, eredményes működést biztosít a szakszervezetünknek, az általunk képviselt munkavállalóknak.

Jó szerencsét!

Rabi Ferenc

Rabi Ferenc szóbeli kiegészítése a beszámolóhoz

Tisztelt Kongresszus!

Nem volt egyszerű ez az öt év. A beszámolási időszakban a FIDESZ-KDNP pártszövetség folyamatosan, kétharmados többséggel kormányzott. A 2020-ban bekövetkezett COVID világválságra, majd az orosz-ukrán háborúra hivatkozva rendkívüli kormányzást vezetett be.

A Freedom House megállapítása: „Magyarország 2019-ben került a demokráciák kategóriájából a vegyes, csak részben demokratikus országok csoportjába.” Nem könnyű így a szakszervezeti munka. Ezért azt a stratégia tervet próbáljuk megvalósítani, amelyet megerősített az industriAll Europe is. Ezért a BDSZ igyekszik aktív tevékenységet folytatni az industriAll Europe-ban és az industriAll Global-ban, a MASZSZ-on keresztül az Európai Szakszervezeti Szövetségnek is tagjai vagyunk.

Részesei vagyunk az európai ágaza-

ti szociális párbeszédnek, a kitermelő iparágban, textil, bőr és cipő ágazatokban, képviselőnk van a vállalatpolitikai és az energetikai, könnyűipari hálózatban.

A 2008-as gazdasági válság után a COVID és a háborús helyzet nem erősítette a stabilizációt: megjelentek a globalizációs kihívások (EU, USA, Kína, Közel-kelet). A napokban történt az USA-ban az elnök választás, amely befolyásolja Európa jövőjét is. Az energiellátás bizonytalansága és ára, a bértárgyalások nehézségei jelentkeztek, a korrupció, a korrekt versenyhelyzet hiánya, növekvő egyenlőtlenség jellemzi a környezetünket. A biztonságos munkahelyek számának csökkenése, a migrációval kapcsolatos igazságos és összehangolt uniós megközelítés hiánya, az éghajlatváltozás miatti bizonytalanság a munkahelyek vonatkozásában állít kihívásokat elé. Ezért az industriAll Europe-pal közösen támogatni tudjuk

a 2025-2029 évek közötti munka négy fő prioritását: közösen a szakszervezetek megerősítése érdekében az erős, fenntartható ipari munkahelyekért Európában; közösen a szakszervezetek megerősítése érdekében a tisztességes bérekért és a jó munkakörülményekért; közösen a szakszervezetek megerősítése érdekében az európai szolidaritásért és békéért; közösen a szakszervezetek megerősítése érdekében egy új közös szakszervezeti menetrendért.

Ezen fő célok mentén tervezzük a szociális párbeszédet európai és hazai ágazati szinten, valamint a szakszervezetünk stratégiáját is. A programot erre építettük fel. Az erősebb és szélesebb körű kollektív szerződések, szociális párbeszéd, tárgyalások a szakszervezetek és munkáltatók között, szakszervezeti jogok erősítése, tehát az európai szociális modell rendkívül fontos érték a munkavállalók számára.

(Folytatás a 2. oldalon)

Rabi Ferenc szóbeli kiegészítése a beszámolóhoz

(Folytatás az 1. oldalról)

Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2041 irányelve az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérékről, valamint a bérek átláthatóságáról szóló 2023/970/EU irányelv alapján a Kormány elfogadta a 308/2024. (X. 24.) Korm. Rendeletet a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum konzultációjára vonatkozó részletes szabályokról, valamint egyes kormányrendeleteknek az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérékről szóló, 2022. október 19-i (EU) 2022/2041 európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetését szolgáló módosítását. Hatályos 2024. október 26-tól. Az alapelv, hogy a minimálberek érvényesüljenek – speciális kiszámítási móddal – 50 %-át. Fontos a 80 %-os kollektív szerződéses lefedettség elérése is. Az elnyert GINOP pályázatunk egyik fontos mérföldköve a bányai ipari ágazati KSZ megkötése, amelyhez van támogatás a Magyar Bányászati Szövetség elnöksége részéről is.

Köszönet a konföderációknak a VKF tárgyalásokon történő részvételért és a folyamatos tájékoztatásért.

Egységes európai munkaerőpiac szükségessé teszi a szociális minimumok meghatározását. A magyar minimálbér európai viszonylatban sereghajtó.

Új szociális szerződés kell, amely a szociális igazságosságon, a minőségi munkahelyen és a magasabb béreken alapul.

Igazságos átmenet valósuljon meg a zöld, a digitális gazdasági átalakulásban, az automatizációban. A bányászok áldozatot hoztak ennek eléréséért, mert munkahelyeket vesztek, nyugellátást kellett igényben venniük. Az igazságos átmenet akkor valósul meg, ha nem romlik az érintett munkavállalók életszínvonal, a lakóhelyükhöz közel találjanak új munkahelyet. Ehhez beruházásokra, oktatásra, képzésre, átképzésre van szükség. Ehhez érdemi érdekegyeztetés, párbeszéd kell. Itt kell szöbhözni a külföldi munkavállalók kérdéséről is.

Demonstrációt kellett folytatni az A.R.J Ruhagyár dolgozói érdekében az elmaradt bérük miatt. Köszönet a szolidaritásért. Sikertelenül elvittünk a munkabérek kifizetését.

Demonstráció volt az iszcaszentgyörgyi bányánál is, ahol az alapszervezet 100 %-os szervezethez tartozóan működik.

A hagyományainknak megfelelően a társszakszervezetek demonstrációin is részt vettünk, legutóbb a Vasas Szakszervezeti Szövetség Dunaferr előtti tüntetésén.

MEZ Crafts munkahelyi konfliktus rendezése kapcsán köszönjük az industriAll Europe és Global támogatását a nagyatádi MEZ Crafts Kft. munkavállalóit, akik nagyon gyorsan cselekedtek a megoldás érdekében.

A bruttó hazai termékben komoly hullámzások voltak. A 2024. évi költségvetési tervben még 4,1 %-os gazdasági növekedéssel számoltak, májusban 2,5 %, két hete 1,5 %, az Európai Bizottságnak beadott középtávú és strukturális tervben már 0,8 % szerepel. A gazdaság év végi teljesítménye a 2022. év végéig sem éri majd el. A stagnálás érződik az építőanyag bányászati ágazatban a megrendelésekkel és egyes könnyűipari cégeknél is. Ez megnehezíti az érdekegyeztetést is.

Az ágazati iparpolitikákat nehéz meghatározni. Magyarországon a beszámolási időszakban a kitermelő iparág a korábbi visszahúzódás után stabilizálódott, folyamatos érdekegyeztetés történt az utolsó két külszíni lignitbánya munkavállalói érdekében. Jelenlegi információink alapján a földgáz üzemű erőművi blokk megépítéséig működnek a bányák. Fontos a közös gondolkodás a munkáltatókkal és a döntéshozókkal is. A START programban az Európai Bizottság szakértőinek közreműködésével, valamint a LIFE és

a GINOP projektjeinkben is „mátrás” dolgozók helyzetének javításán dolgozunk a bányabezárások időszakára vonatkozóan.

Meghatározó a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti hatósága tevékenysége, amely a bányászati munkát szabályozza az ágazati minisztériummal együtt. Fontos az együttműködés fenntartása, erősítése, legyen egy kiszámítható érdekegyeztetési rendszer.

Ennek érdekében elég sok demonstrációt és találkozást is kellett szerveznünk. A Mátrai Erőműnél korábban is tartottunk nyomásgyakorlási akciót. Legutoljára az Európai Bizottság igazságos átmenetért felelős spanyol vezetője volt vendégünk az Erőműnél, ahol felvettem neki – és itt jelzem az industriAll Europe felé is –, hogy az igazságos átmeneti alapot szociális célú támogatásokra is kell, hogy használjuk. Ez jelenleg tagállami feladat. Az idősebb munkavállalók számára megoldást kell találni. A START programban három ajánlást tettünk.

Tartottunk kihelyezett elnökségi ülést is. Köszönet Rofrits Vilmosnak, hogy a bányabejárás feltételeit biztosította. Ez az utolsó mélyművelésű bánya – kivétel egy vízbánya -, de itt már reaktivációval foglalkoznak.

A beszámolási időszakban a könnyűipari termelés szinten tartását a ruhaipar kivételével érzékeltük, a cégek egy része a textiliparban terméket váltott, voltak bizonytalanságok, és tünetek a ruhaipar érdekében. A szervezetünkhöz tartozó meghatározó bőripari cégek a foglalkoztatási képességüket nem tudták növelni, a következő időszak kihívása a versenyképesség fenntartásával a munka hozzáadott értékének növelése. Beruházásokról nem tudunk az ágazatban.

Országos szinten a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma leginkább a bérek ügyében folytatott érdemi, megállapodásokkal végződő egyeztetéseket.

914 ezer nyugdíjas van Magyarországon, akik kevesebb nyugdíjat kapnak, mint a létminimum. Ez 2023-as adat. Ez is komoly kihívás, ezen dolgoznak a nyugdíjasaink.

A Bányai Ágazati Párbeszéd Bizottság rendszeresen ülésezett, ahol komoly vitákat tartottunk, a kritikus nyersanyagokról szóló határozatokat végig kell vinni, van-e ennek realitása Magyarországon, beszéltünk a Nemzeti Klíma- és Energiastatégiairól. A Magyar Bányászati Szövetség partner volt ezeken a megbeszéléseken.

A Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság munkáltatói partnerével a Magyar Könnyűipari Szövetséggel közös GINOP pályázatot bonyolítottunk le, kapacitásfejlesztési lehetőségek a ruha és textilipar területén, bőripari áruk eredetiségének kérdése, digitalizáció, oktatás-képzés, hamisítás elleni küzdelem címmel. Volt a bőrárak eredetiségéről szóló projektünk, a digitalizáció, oktatás, képzés volt még napirenden.

Mindkét ágazati párbeszéd bizottságban a BDSZ reprezentatív, mint ahogy a Villamosenergia-ipari Ágazati Párbeszéd Bizottságban is. Ebben meghatározó az EVDSZ, velük példamutató az együttműködésünk. Köszönet érte. Közös eredményeink a kiterjesztett Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződés, az éves bérmegállapodások. Közös konferenciákat is bonyolítottunk le. Köszönöm dr. Szilágyi József elnök kollégának és Gál Rezsőnek a közös munkát.

Az MVM a legjelentősebb szereplő az energetikában. Szakszervezeti szempontból az MVM TSZSZ fogja át az érdekegyeztetést, a BDSZ alapító tagja ennek a szervezetnek.

A munkavédelem nagyon fontos, kiemelt szakszervezeti feladat. 2024-ben a kormány hozott egy egyeztetés nélküli döntést, amely kimondja, hogy nem kötelező minden munkakörben a munkavédelmi oktatás, hanem elég, ha

egy tematikát átadnak a munkavállalóknak. Ez ellen együttesen felléptünk és folyamatosan dolgozott a munkavédelmi bizottságunk is.

A munkabalesetek számának alakulásából látható, a bányászat, kövejtés

ágazatban 2023-ban összesen 16 volt, ebből egy volt súlyosabb. Textilia gyártásban 80, ruházati termék gyártásban 36, bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása ágazatban 54 munkahelyi baleset volt.

Ebben szerepe volt, hogy a Magyar Szakszervezeti Szövetség Munkavédelmi Bizottsága aktív volt az elmúlt öt évben és a BDSZ Munka- és Egészségvédelmi Bizottsága is, amiért köszönetet mondok.

Lebonyolítottunk korábban egy sikeres GINOP projektet A Munkahelyi Egészség és Biztonság Erősítése a bányászat, kövejtés ágazatban címmel. Ennek a rendeleti háttérét folyamatosan frissítjük, jogszabályi változások keretében készült dokumentumokban aktualizálásra kerültek. A BDSZ honlapján megtalálhatóak.

A kockázatelemzések aktualizálását folyamatosan ösztönöztük, prevencióra törekedve.

Részt veszünk az industriAll Europe kitermelő iparági projektjében is.

A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságával és az EU OSHA Nemzeti Fókuszponttal történő kapcsolattartásra a jövőben is törekedni kell. Az SZTFH bányakapitánya vendégünk is volt az ágazati párbeszéd bizottsági ülésünkön.

A BDSZ Nyugdíjas Választmány Intéző Bizottsága folyamatosan ülésezett. Egy előrelépést sikerült elérnünk, 2013. január 1-től az egészségkárosodást szenvedett, megrokkant bányász munkavállalók korábbi III. csoportbeli nyugdíj jogosultságát sikerült visszaállítani a 426/2012. Korm. rendelettel. A bányászok egészségkárosodási járadéka a nyugdíjemelés mértékével növekedett. Az aktív munkavállalók keresetnövekedését a nyugdíjak emelése sajnos nem követi a svájci indexálás megszüntetése óta. A bevezetett 13. havi nyugdíj csökkentése az aktív keresetektől történő lemaradást.

A nyugdíjasok szervezeti élete példamutató, közel nyolcezer tagunk fizet tagdíjat és megfelelően támogatja az aktív munkavállalók követeléseit. A nyugdíjasokat érintő követeléseket a programban foglaltuk meg.

A BDSZ szervezeti élete a következőképpen alakult a beszámolási időszakban:

Megőriztük a BDSZ működőképességét, vagyont az ellenére, hogy jelentős leépítések voltak még a bányai iparban is, alapszabály szerint működünk, melyet többször, konszenzussal módosítottunk.

Rendszerek voltak a testületi ülések, a határozatokat végrehajtottuk, a BDSZ apparátusa létszámában jelentősen nem változott, a pandémia miatt az on-line lebonyolítás feltételeit biztosítottuk.

Növekedtek a feladatok az új civil törvény alapján (jogi személyiség biztosítása, szervezeti egységek könyvelése, munkahelyi bértárgyalások lebonyolítása ágazati szintről).

Képviselési feladatokat a nemzetközi szervezetekben, a MASZSZ-ban, a delegált pozíciókban elláttuk. A réteg bizottsági munka feltételeit biztosítottuk (nő, ifjúsági).

A Nyugdíjas Tagozat a kialakult gyakorlat szerint tudta biztosítani a juttatásokat, segélyezést a rászorulóknak számára.

Titkári értekezleteket minden évben megtartottuk, hasonlóan a gazdaságvezetői képzéshez.

MASZSZ és az ÉTOSZ által szervezett képzésekről az információkat továbbítottuk.

A BDSZ Központban és Visontán szerveztünk képzéseket.

Projektjeinkben belül folyamatosan tartottuk a kapcsolatot a szervezeti egységeinkkel, elsősorban a tagszervezés, tagmegtartás témakörökben.

Működik Magyarországon az Ágazati Képzési Tanács, amelyben munkáltatók, munkavállalók, civil szervezetek vesznek részt. A Kreatív (könnyűipari) és a Bányai ÁKT-ban is képviseli magát a BDSZ.

A rétegszervezetek közül az Ifjúsági Bizottságot nem sikerült megerősítenünk.

A MASZSZ minden évben megtartotta a kongresszusát, melyen részt vettünk. Elnök kolléga jelentős mértékben képviselte a közös értekeinket.

Együttműködünk az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel, amelynek a szakmai tevékenysége kapcsolódik a BDSZ területi működéséhez is a hagyományörzésben, a rendezvények lebonyolításában.

Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Karával is kapcsolatban vagyunk, amelyhez tartozott a bányamérnöki képzés.

Bányászati múzeumokkal is tartjuk a kapcsolatot.

Magyarországi Bányásztelepülések Országos Szövetségével is dolgozunk együtt.

A BDSZ kezdeményezésére is, a „volt” bányász városok méltó keretben biztosítottak a bányásznapra ünnepegeknak

Országos Bányász Kulturális és Hagyományörző Szövetség már nem a régi aktivitással tud működni. A Gazdálkodási Tudományos Társaságok Szövetsége rendezvényeit is látogatjuk.

Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület is tartjuk a kapcsolatot.

Nagy probléma a nyilvánosság. A MUOSZ felhívása: „Magyarországon az Alaptörvény védi a szabad tájékoztatást, a szabad sajtót. A gyakorlatban azonban gyakran korlátokba ütközik az információszerezés, bíróságnak kell kikényszerítenie a közérdekű adatok nyilvánosságát, perek, lejárató kampányok fenyegetik az újságokat, és végső eszközként még lehallgatás is előfordul. Ezért a 128 éves Magyar Újságírók Országos Szövetsége nevében összefogást kezdeményezünk a szakma védelmében. Felhívunk minden olyan független szerkesztőséget, újságírókat, akinek fontos az etikus, független, szakmai alapon működő média, és aki tenni is akar azért, hogy a nehezedő hazai politikai környezetben korlátok nélkül dolgozhasson a független sajtó, hogy tagságával erősítse szakmai szervezetünket. A MUOSZ vállalja a szükséges integrál szerepet.”

A BDSZ nyilvánossága a Bányamunkás című laphoz is kapcsolódik. Szeretnék egy nagy taptost kérni Hámori István Péter főszerkesztőnek, aki bejelentette, hogy a következő évtől már nem vállalja a főszerkesztői feladatokat. Köszönjük Pista.

Az érdekképviseleti tevékenységünk legfontosabb ügyei:

Üzemi Tanács választásokon sikeresen szerepeltek a jelöltjeink.

Szakszervezetünknek a bányabezárások miatt jelentős kihívásokkal kellett megküzdenie az aktív taglétszám meg-

őrzése érdekében.

A nyugdíjas taglétszám sajnos csökkent, elsősorban a bányászati korfa miatt.

Amire nem tudunk közösen választ adni és mondjuk 15 éve: Magyarországon komoly kihívást jelent, hogy a munkavállalók több mint kétharmada KKV-knál dolgozik, szervezésük nehézségekbe ütközik. Ezeket a kollégákat csak akkor lehet elérni, segíteni a munkahelyi érdekképviseletben, ha vannak területi szakszervezetek és van olyan ágazati kollektív szerződés, ami lefedi a munkavállalókat. Ebben kellene a jövőben nagyon aktívan együtt dolgozni.

A BDSZ mindig is azt szerette volna elérni, hogy legyen Magyarországon egységes ipari szakszervezet, nagyon sok kezdeményezést tettünk ennek érdekében. Nem a BDSZ-en múlt, hogy további szakszervezeti fúziókat az ipari területen nem tudunk lebonyolítani. Bizom benne, hogy a MOL Bányással és az egyéb szakszervezetekkel folytatott tárgyalások után sikerül ebbe az irányba továbblépni.

Hagyományainkat megőriztük, megtartottuk a bányásznapot és Borbála napi ünnepegeket, a Jó szerencsét köszöntést. Támogatjuk a könnyűipari kéréseket, közösségi találkozásokat is. A bős emléktáblánál minden évben megszervezzük a koszorúzási, emlékezési rendezvényt. Támogatjuk az emlékhelyek megvalósítását is, amelyhez folyamatosan érkeznek megkeresések. Komoly probléma, hogy a bányász művelődési intézmények támogatását megszüntették.

Részletes tájékoztatást adtunk a pénzügyi-gazdálkodási tevékenységről, a Számvizsgáló Bizottság beszámolóját is tartalmazza. A BDSZ Országos Tanácsa a beszámolási időszak minden évében megtárgyalta és elfogadta a költségvetést és a beszámoló jelentést. A BDSZ szervezeti egységeinek központban történő könyvelése bővítette a főkönyvelőség feladatait.

Az ingatlan vagyonuk a friss értékbecslés alapján több mint két milliárd forint.

Sajnos ma is aktuális: „Magyarországnak meg kell tanulnia csapatban játszani. Magyarországnak el kell döntenie, hogy az EU valódi tagja akar-e lenni, és nem csak az EU pénzügyi támogatását akarja elfogadni, és hozzájárul-e ahhoz, hogy az EU erős legyen.” – mondta ezt Johann Wadepuhl A német kormánypart, a Kereszténydemokrata Unió (CDU) frakcióvezető-helyettese 2019-ben.

Egy pillanatra emlékezünk meg az elmúlt időszakban eltávozott tisztségviselőinkről.

„A szakszervezetünk egy közösség, amely lehetőséget biztosít az egyén sikerességéhez, vagyis jövőt teremt.” A társadalmi szolidaritás az utóbbi időben meggyengült. Meggyőződésem, hogy azok a tagállamok lehetnek sikeresek, ahol működik a társadalmi szolidaritás, ahol van szolidaritás, ahol van párbeszéd, erre épülő megállapodások, és mindenki magának érezheti az adott feladat megoldását. Messze vagyunk még egyelőre ettől. Abban bíztam, hogy ebben a beszámolási időszakban ezen a területen tudunk előre lépni s a társadalmi szolidaritás is.

Záró mondatként köszönöm az elmúlt húsz év bizalmát, nagyon nehéz azt mondani, hogy a szakszervezeti munka befejeződik, de azt is tudni kell, mikor kell befejezni. Ebben a tudatban mondom nektek itt nagy tisztelettel egy utolsó kongresszusi jó szerencsét. Köszönök mindent, kívánom, hogy sikeresek legyünk. Magam részéről nyugdíjas szakszervezeti tagként továbbra is számíthatok a segítségemre, hogy tovább tudjunk vinni a zászlót. Volt egy nagyszerű nőgrádi kollégánk, a Rákóczi Józsa, aki mindig azt mondta, „Privigyé, a zászlót ki vigye?”

Köszönöm a figyelmeteket. Jó szerencsét!

Judith-Kirton Darling, az industriAll Europe főtitkára

Jó napot kívánok mindenkinek.

Nagy megtiszteltetés, hogy itt lehetek a BDSZ XXXVII. Kongresszusán. 39 ország kétszáz szakszervezete, több mint hétmillió dolgozójának köszöntését hozom nektek.

Európában az ipari dolgozók kereszthozzáértékeléséhez érkeztek, egy hatalmas vihar szemében állunk. A kettős átmenet kihívásával nézünk szembe, a zöld átmenet, a digitalizáció, a demográfiai kihívások, a kormányok által visszavágott juttatások kihívásokat jelentenek. Számos tagállamban még mindig alacsonyak a fizetések, a reálbérek vagy stagnálnak, vagy esnek. Ez a helyzet egy szociális, gazdasági krízis Európában, de egy-

ben egy demokratikus krízis is. 2024 májusában a Szakszervezeti Szövetség jelentésében azt állapította meg, hogy számos országban gyengül a demokrácia, ezzel a munkavállalók is nyomás alatt állnak. Nagyon fontos Európában, hogy szolidaritás legyen az egyes tagállamok, dolgozók között, hogy együtt védjük meg a demokrácia intézményeit.

Az industriAll Europe azért dolgozik, hogy jó minőségű munkahelyek legyenek, a szervezkedés szabad legyen, a kollektív szerződések minél nagyobb lefedettséget érjenek el, a biztonságos munkahelyek jogáért, a jobb munkakörülményekért harcolunk. Az

európai minimálbér direktíva lényege nem csak az, hogy ezeket a béreket növeljék, hanem az, hogy erősebb védelmet nyújtson a kollektív tárgyalásokhoz. Minden országban 80 %-os kollektív szerződéses rátát kellene elérni. Ennek az a célja, hogy a szakszervezetek képviselői erősebb pozíciókat kaphassanak.

Az európai szakszervezetek családjában a BDSZ az egyik legerősebb, megbízható tagunk. Jelen vagytok a különböző szektorokban, a textil, ruha, bőriparban, a bányászatban. Ezek a pozíciók segítenek erősebb jelenlétet biztosítani. Együtt dolgozunk azon, hogy az igazságos átmenet ne csak

szavakban, hanem konkrét eredményekben mutatkozhasson meg. Várjuk a folytatását az eddigi együttműködésnek.

Budapesten lesz 2025 júniusában az industriAll Europe kongresszusa, amire egész Európából jönnek a szakszervezeti képviselők, akik meghatározzák a szövetség következő öt éves programját.

Azért is jöttem el Magyarországnak erre a gyönyörű részére, hogy Ferencnek megköszönjem az évtizedes munkáját, amivel segítette építeni az európai szakszervezeti mozgalmat, az EMCEF-et, majd az industriAll Europe-ot.

Zlati Róbert, a MASZSZ elnöke

Idefelé jövet láttam az egersehi szénbánya gyönyörű szénrakodóját a vasútállomás mellett. S akkor jöttem rá, hogy az energiahordozók szállítása következtében milyen szoros volt a kapcsolat a bányászat és az én munkahelyem között. Ez a kapcsolat most is megvan, de sokkal kisebb mértékben, alacsonyabb szinten, volumenben.

Hogy ne csak a bányászoknak kedvezzek, eszembe jutott az is, hogy az általános iskola első, második évében nagyon élveztem a pelenkaöltést, bár mégsem lett belőlem ruhaipari, textilipari, vagy éppen bőripari munkás. S végül Várpalotán lakom egy volt, nagy hagyományokkal rendelkező bányászvárosban. S csak érdekességként mondom: szerintem nincs még egy ember, akinek ennyiszor eljártsszák a bányászhimnuszt, ugyanis egy bányász emlékmű szomszédságában lakom, s minden délben megszólal a bányászhimnuszt, harangjáték formájában.

Elnézést kérek a hosszú bevezetőért, hiszen ez a nap nem rólam szól, hanem rólatok, a Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezetéről. A kongresszus és azon belül is a választás mindig ünnep, a demokrácia ünnepe. Arról a BDSZ-ről szól ez a nap, amely nagyon sok jó példával állt elénk, az összes szakszervezet elé Magyarországon,

tás a legnagyobb kihívások elé állított, a bányabezárásokkal, s (akkor még nem együtt) a könnyűipar átalakításával.

Igazságos átmenetről beszélünk egész Európában. Lehet, hogy arra az időszakra egy ilyen, ehhez hasonló program, vagy egy ilyen összefogás másképp alakította volna a történetet. Ezeknek a helyzeteknek a kezelésére megtalálták azokat a modern lehetőségeket, amelyek nemcsak az érintetteknek, hanem – olvastam, hogy a bányászat tekintetében – az adott településeknek is segítséget nyújtott.

Ti vagytok ma az egyetlen, létező ágazati kollektív szerződés gondozói. Ez egy hatalmas tudás számotokra és tapasztalás megszerzési lehetőség mindenki más számára a szövetségben belül. Azon kevesek közé tartoztok, akik fűzőra léptek más szakszervezetekkel. A már említett ruha, textil, bőripar vonatkozásában. Ezzel nőttek, gyarapodtak az ismeretek, a tapasztalatok, persze ezzel a kihívások is. Számomra ti vagytok a kohézió-keresés képviselői a MASZSZ-ban. Példamutató a nyugdíjasokkal, hagyományőrzéssel kapcsolatos tevékenységek. Mindezekkel együtt rendkívül hasznos tagjai vagytok a Magyar Szakszervezeti Szövetségnek. Mindezt köszönet illetéket.

A beszámolóban elhangzott belpolitikai elemzésekhez nem szeretnék többet hozzátenni. Azt gondolom, hogy ez elég jól leírta a hazai helyzetet. Külpolitikával kapcsolatban pedig csak annyit kívánok mondani, hogy az amerikai elnökválasztás ellenére is bízunk az emberiség közös bölcsességében és ez az eredmény nem ingathat meg ebbéli hozzáállásomban.

Az elnök úr a beszámolójában említett olyan itthon igazán nem ismert kifejezéseket, mint: A szakszervezetek megerősítése. Erről beszél az irányelv, beszélnek Európában, sajnos nem biztos, hogy értik a hazai politikai szereplők. Ezen kell nekünk változtatni az elkövetkező években. Elhangzott, hogy Magyarországnak csapatban kell játszania. Említette elnök úr, amit fel is jegyeztem magamnak, hogy nemcsak az ország egészének, hanem ezen

belül annak a társadalomnak, amelynek mi a részesei vagyunk, ebben kellene nagyon komoly változásokat elérni. Hogy mi magunk is jobban keressük a kohéziót, s a szolidaritás, a megértés nagyobb legyen.

Minimálbér, irányelv, elhangzott több hozzászólásban is. Nagyon mélyen indulkunk ebben a történetben, mégis azt kell mondjam, néhány biztató elem látszik, a jövőt illetően. Néhány hónappal ezelőtt még az Európai Tripartit Szociális Fórumon, kétszer is olyan hozzászólást kellett tennem, ahol kétségbe vontuk azt, hogy egyáltalán az irányelvnek egy ilyen látható típusú elfogadása bekövetkezhet Magyarországon. Még egyszer mondom: biztató jelek vannak, de hozzáteszem, Magyarországon vagyunk. Voltak már biztató jelek, s nem teljesültek. Nem sikerült olyan eredményt elérnünk, amelyek esetleg

nek, amelyek egyébként elég gyakran változnak, hanem érdemi párbeszédre lenne igazából szükség.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség kiállt a garantált bérminimum megtartása mellett, amelyről hallhattatok az elmúlt időszakban, hogy elég veszélybe került. Ma már ismét benn van a köztudatban, és megingathatatlan, hogy a jövő évben is legyen garantált bérminimumra vonatkozó megállapodás. Azért vagyunk kénytelenek kiállni a garantált bérminimum megtartása mellett, mert az ágazati kollektív megállapodások, ezen belül a tarifák rendszere sajnos nem alakult ki Magyarországon. Nem mondom, hogy e tekintetben látom az alagút végét, de az biztos, hogy a mi közösségünknek ebben nagyon nagy szerepe van. És sok munkája, de ez szükséges ahhoz, hogy ilyen ágazati megállapodások létre jöhessenek a

Jó szerencsét!

Engedjétek meg nekem, hogy egy kicsit magamról beszéljek. Ebben a tisztességben először vagyok a BDSZ kongresszusán. Én vasutas vagyok. Amikor a rendszerváltás után elkezdtek érkező a nem vasutas vezetők a vállalathoz, mindig azzal kezdték a bemutatkozást, hogy volt vasutas a családban, vagy gyerekvasutas volt. Hadd mondjam el, hogy az én családi gyökereim a zirci járárskólában kezdődnek. Édesapám bányász volt, a dudari bányában dolgozott és én

is egy bányászvállalatnál, a Veszprémi Szénbányák irányítástechnikai üzemében dolgoztam először, mint műszerész.

mert komoly kihívások között dolgoztatok. Arról a közösségről, melyet a rendszerváltás és a gazdasági szerkezetvál-

Hannes Hauke Kühn, az IGBCE nemzetközi titkára

Köszöntelek Benneteket. Michail Vassiliadis elnök úr üdvözlését is hozom számotokra. Nagyon örülök, hogy itt lehetek a német energia és bányai ipari szakszervezet nevében.

Azért szerettem volna felszólalni, mert Rabi elnök úr évtizedek óta szolgált elnökként, és kiváló, szoros együttműködés volt a BDSZ és az IGBCE között. Az ő munkássága alatt garantált volt, hogy Kelet-Európából ő jól ismeri az európai elképzeléseket és azokat meg is osztja Magyarországon. Erős az együttműködésünk bánya és energetikai szakszervezetként – Németországban

is csökkent a bányászati tevékenység, de még ez egy erős szektor nálunk. A búcsú mellett jó eredményeket kívánunk Gábor számára és várjuk a közös munkát.

Egy különleges kollégám személyes üdvözlését is szeretném közvetíteni neked. Michail Volters nagyon sajnálja, hogy nem tud itt lenni ma velünk. Már régóta dolgoztok együtt, nem csak az industriAll Europe-ban, hanem a korábbi szervezetben is. Az IGBCE nevében szeretném megköszönni a kitartó barátságodat. Minden jót kívánok a következő évtizedekre.

kecségtettek, vagy esetleg amelyikről azt gondoltuk, hogy véghez vihető lenne. Mégis azt kell mondanom, hogy az elfogadott irányelvi átültetés és az előttünk álló VKF tárgyalások vonatkozásában sokan tapasztalnak olyan jeleket, amely elérhetővé teszik az irányelvnek a három éven belüli beültetését Magyarországon. De itt is igaz, amit már hallottunk és itt is elhangzott, hogy nem kinyilatkoztatások kellené-

következő időszakban.

Ehhez kérem a jövőben is a közös munkát ettől a közösségtől, amelynek érdemeit nem is lehet igazán pontosan felsorolni.

A kongresszusotok munkájához, a most záruló ciklus értékeléséhez, a következő időszak programalkotásához, a Magyar Szakszervezeti Szövetség elnöksége, s valamennyi tagja nevében sok sikert kívánok!

Életpálya elismerés

Rabi Ferenc, szakszervezeti életútja elismeréseként - a MASZSZ elnöksége titkos alapján -, megkapta a Magyar Szakszervezeti Szövetség

Arany Érdemérmének egyes számú példányát. A kitüntetést, a kongresszuson, Zlati Róbert a MASZSZ elnöke adta át.

Dr. Szilágyi József, az EVDSZ elnöke

Engedjétek meg, hogy mint régi ismerős, úgy köszöntsek benneteket, ahogyan ti szoktátok egymást: jó szerencsét! Nagy megtiszteltetés, hogy itt lehetek közöttetek. Idejönni. Hozzátok mindig jó érzés. Olyan emberek vagytok, akik egymással összefogtok, egymásért kiálltok, s ezért is jó érzés, hogy mi együtt tudunk működni a munkavállalók érdekében.

Azt mondják, ahhoz, hogy előre tekintünk egy kicsit hátra is kell tekinteni. Ez a kongresszus ünnep is, s az ünnepek sajátja, hogy egy kicsit visszanezünk a múltba. Szervezeteink együttműködése 1992-94-re datálódik. Ekkor ment végbe a bányarörmű integráció Magyarországon. Öt bányász és öt erörmű fúziójára került sor. Ezekből már csak egy integrált társaság működik. Akkor kerültek a mi kollégáink egy munkáltatóhoz, s vált szorosabbá az együttműködésünk.

Tulajdonképpen 1995-től, a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződés, védte az ebben az integrációban dolgozó bányász kollégákat is. Ekkortól reprezentatív

szervezetként a BDSZ a villamosenergiaiparban is részt vesz. Közösen a részesei vagyunk annak az ágazati kollektív szerződésnek, amelyik egyedülálló Magyarországon, s ez azt is jelenti, hogy nálunk a kollektív szerződés lefedettség az százszázalékos. Ez más ágazatokban, itt Magyarországon, nem mondható el.

Mikért küzdöttünk mi együtt? Engedjétek meg erről néhány gondolatot. 1995. november 7-én, közösen hoztuk létre az Ágazati Kollektív Szerződést. 2003. szeptember 3-án kötöttünk egy megállapodást a villamosenergia ipar privatizációja, illetőleg a mélyművelésű bányák bezárásával kapcsolatos humánpolitikai kérdésekről. 2004-ben – öt évvel megelőzve az összes többi ágazatot –, létrehoztuk az ágazati párbeszéd-bizottságot. Ez, azt gondolom megint csak példaértékű, úttörő munka volt. Magyarországon csak 2009-ben hozták meg azt a törvényt, amely az ágazati párbeszéd-bizottságok létrehozásáról szól. Természetesen együtt tárgyaltuk az ÁKSZ módosításait, illetve a bér-

megállapodásokat. Szeretném kiemelni azt is – hiszen az Eu-s irányelvől elég sok szó esett a mai nap -, hogy a villamosenergiaipar az egyetlen ágazat, ahol létezik és működik a rendszer. Nemcsak az országos minimálbér és a garantált bérminimum, hanem ezen

kívül a főiskolai, illetőleg a diplomás minimálbér is.

Együtt küzdöttünk az alkalmazotti villamosenergia-kedvezmény fennmaradásáért. Sajnos, bár ezért is együtt küzdöttünk, de a külszíni bányászok korhatár előtti ellátását nem tudtuk megőrizni. De együtt mentünk tüntetni az utcára a béren kívüli juttatások adózásával kapcsolatos változások ellen, de együtt tiltakoztunk a társaságok munkavállalóinak nem kedvező szociálpolitikai változtatások, a létszámleépítések ellen is.

Hab a tortán, hogy a nemzetközi porondon is egymás mellett működünk megjelenítve a magyar munkavállalók érdekeit.

Azt gondolom, hogy az elmondottak egyértelműen bizonyítják: a BDSZ és az EVDSZ együttműködése példaértékű! Jó példa arra, hogy két szakszervezet, ha a tagsága érdekeit helyezi előtérbe, akkor is jól tud együttműködni, ha történetesen két különböző konföderációhoz tartozik. Remélem ez a jövőben is így lesz és szeretném felajánlani az EVDSZ készségét a további

együttműködésre, különösen a Mátrai Erörmű átszervezésével, átalakításával kapcsolatos tevékenységben.

Engedjétek meg, hogy végezetül néhány szót szóljak Rabi Ferenc elnök úrról is. Feri mindig a példaképem volt. A felszólalásai, a demonstrációkon elmondott beszédei mind-mind azt mutatták, hogy lelkesítő tud lenni az emberek számára. Hiteles volt, s magával ragadó. Sokszor nehéz volt szót kérni utána az EVDSZ taggyűlésén is, mert beszédei nagy hatással voltak a résztvevőkre. A tárgyalásokon mindig higgadtan, megfontoltan és nagy felkészültséggel szólt hozzá az adott témához, s ha elakadt a párbeszéd, sokszor lendítette át a holtpontra a tárgyalás menetét. Az ő részvétele nagyban hozzájárult ahhoz, hogy többnyire eredményesen tudtuk képviselni a munkavállalók érdekeit. Szeretném megköszönni a BDSZ-nek, és személy szerint Rabi Feri barátomnak a sok éves együttműködést. Azt kérem, hogy a jövőben is folytassuk ezt, legyünk továbbra is úttörők és példaképek a magyar szakszervezeti mozgalomban!

Zelei Gábor, a Magyar Bányászati Szövetség ügyvezető főtitkára

Jó szerencsét!

Nagyon nagy tisztelettel köszöntöm a kongresszus résztvevőit. Schubert Archibald elnök úr és elődöm dr. Zoltay Ákos szívélyes üdvözlését is tolmácsolom.

En ugyan a másik, a munkáltatói oldalt képviselem, s két szakszervezetnek könnyebb együttműködni, mint nekünk, hiszen köztünk több konfliktus van, elméletileg, de a gyakorlatban azt kell mondjam, nincs. Hiszen a munkáltatók is azt szeretnék, hogy a munkavállalók ugyanolyan

egészségesen menjenek haza a munka után, mint ahogyan érkeznek. Azt gondoljuk, hogy azok a munkavállalók, akik érzik, hogy meg vannak becsülve a cég által, azok hatékonyabban dolgoznak, s így a cég prosperitását is erősítik.

Elődeim fantasztikus munkát végeztek, nagyon sok közös projektben dolgoztunk együtt a Bányászati, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetével. Most is nagyon jelentős, közös munkára készülünk, amiben viszonylag szűk idő alatt sze-

retnének komoly eredményeket elérni. A Magyar Bányászati Szövetség elnöksége megadta a felhatalmazást, hogy ezeket a tárgyalásokat, egyeztetéseket elkezdjük. Azoknak a programoknak a kidolgozását, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az ágazati kollektív szerződést megalkothassuk.

Rabi Ferencre én is mindig felnéztem. A Bányásznapiokon mindig az ő hozzászólását vártam. Papír nélkül, nagyon komoly felkészültséggel és nagyon őszintén beszélt az éppen aktuális feladatokról. Ez sajnos

nem mindenkire volt elmondható. Ferencel mindig tudtuk erősíteni a szervezeteink közötti kapcsolatokat, legutóbb Stockholmban egy életre szóló élményt szereztünk, amikor egy börtönben szállásoltak el minket. Nagyon jó érzéssel gondolok az együttműködésre, s meghívom elnök urat a december 4-ei Borbála ünnepségre, ahol szövetségünk szeretné méltóképpen megköszönni a közös munkát.

Köszönöm szépen!

Székely Jenő, a BDSZ Nyugdíjas Választmányának elnöke

Tisztelt Kolléganők, Kollégák!

Barátaim, volt kollégáim gyakran kérdezik, meddig bírjuk a szelmalomharcot a kormánnyal. A válaszom: Aki feladja nemcsak meghal, de értelmetlenül hal meg!

Mi, akik elköteleztük magunkat kollégáink támogatásával a szakszervezeti mozgalommal, soha nem szabad, hogy feladjuk!

En magam, mint ahogy, a 111 éves ünnepségen Elnök kolléga is megemlítette 37 éve vagyok a BDSZ vezető testületének valamilyen szinten tagja.

Megértem a dicső időket, mikor még

bennünk ne csalódnának.

Sorolhatnám azokat vívmányokat melyeket a szakszervezet kiharcolt (szénjárandóság, áramdíj kedvezmény, 25 év vagy 5 ezer műszak), hogy a legjelentősebbeket említsem, és akkor még a szerkezetátalakítási közel 10 milliárdról nem is szóltam.

Ez a múlt.

Mi, mint a nyugdíjasok képviselői, tovább folytatjuk érdekképviseleti munkánkat azok érdekében akiket a munka törvénykönyve vagy kollektív szerződés nem véd.

Ez talán még keményebb falakba ütközik.

A negyedik ciklusában regnáló kormány bármennyire is el akarja hitetni az idősekkel, nem az ő kormányuk, szerintem. Szavakban mellettük áll, de számokkal bizonyítható, hogy átveri őket. A propaganda nagy úr. (Fogalmazhattam volna durvábban is) Lássuk a 13. havi nyugdíjat. 10 évig nem fizetett semmit, jött a választás, utogatott a múltra.

Aztán az igazság az közel egy évnyi járandóságot elsummantott, ennek ellenére a kollégáink jelentős részének könnybe lábadt a szeme: milyen jó az atyuska.

Tisztelt kongresszus!

A KSH szerint az augusztusi átlag nyugdíj 214.200 Ft, ami 11%-al nagyobb az egy évvel korábbinál.

Igen ám, de közben a nyugdíjasok száma közel 9 ezerrel csökkent.

Egyszerű a képlet, mi okozza a javulást. A régen nyugdíjba ment, alacsony havi járandósággal bírók mentek el, és a frissen megállapított viszonylag magas nyugdíjjal megállítottak lépnek helyükre.

Ennek az az oka, amit több alkalommal is elmondtunk, hogy 2012-ben megszűnt a kereseteket után vont nyugdíjjarulékal plafon. Így a megállapítható nyugdíj is a csillagos ég.

Akinek 5 millió a havi fizetése + ennyi még hozzá a prémium, (na ez nem a varró gépek felett görnyedő kolléganőkre jellemző) 10 millió után fizet, elvárja a 2 milliós nyugdíjat.

A másik oldalon pedig ott vannak a régen nyugdíjba mentek, köztük egyre több volt kollégánk, akik annak idején 25-30 éve viszonylag jó pénzzel mentek nyugdíjba, egyre inkább ki vannak téve a szegénység kockázatának.

Mi ezt nem tudjuk elfogadni.

A beszámolóban részletesen leírtuk milyen javaslataink fogalmazódtak meg, de sajnos nem igen van rá fogadókészség a kormány részéről.

Mint tudjátok a Magyar Szakszervezeti Szövetség Nyugdíjas Bizottságával szoros együttműködésben számtalan megkereséssel fordultunk a kormányfőhöz és illetékes állami szervekhez, hogy szerintünk (de sok nyugdíj szakértő szerint is) a nyugdíj törvény módosításra szorul, mert a nyugdíjasok relatív elszegényedése megállíthatatlan a mai inflációt követő nyugdíjmelés mellett. Hiszen a nemzetgazdasági nettó átlagbér tar-

tósan az inflációnál gyorsabb ütemben nő. Az elmúlt években a 65 év feletti korosztály relatív jövedelmi szegénységi aránya drámaian nőtt. 2010-ben 4,9%-ról, 2022-re 14,5%-ra.

Van mit tennünk, de nem adjuk tel.

Tisztelt Kongresszus!

Nyugdíjas közösségünk átlagéletkorára hál Istennek évről évre nő.

Ennek ellenére folyamatosan csökken a létszám.

Szerencsére vannak területek (Borsod, Nógrád), ahol a területi szervezetek külsős tagokat is be tudtak vonzani tagjaik közé. Ezt kell folytatni és még akcióképesebbek leszünk.

Ígérhetem kollégáim nevében, ha kell az aktív tagság számíthat a nyugdíjasok támogatására.

Befejezésül álljon itt egy idézet Radnóti Miklós Első eclogájából.

„Irok azért, s úgy élek e kergető világ közepén, mint ott az a tölgy él; tudja, kivágják, s rajta fehérlik

bár a kereszt, mely jelzi, hogy arra fog irtani holnap már a favágó, - várja, de addig is új levelet hajt.”

Soha nem adjuk fel!
Jó szerencsét!

több mint 100 ezer tagja volt szakszervezetünknek, de a bányászati hanyatlásának és nagyon küzdelmes időszakának is részesei vagyok.

1985-ben mikor a bauxitbányászok szakszervezetének titkára lettem, több mint 3000 tagunk volt. Ma Magyarországon felszámolták a bauxitbányászatot.

Ez a közösség soha nem adta fel. Mindig küzdött, hogy akik megbíztak

Gál József, az MVM Mátra Energia Zrt BDSZ titkára

Köszöntöm a Kongresszus résztvevőit!

Készítettem egy összeállítást, hogy a mi szakszervezeti életünkben mi történt ezalatt az öt év alatt. A Mátránál nagyon sok minden.

Kezdődött azzal, hogy 2020-ban, az akkori vezetőség azt a célt tűzte ki, hogy 2025-re mind a bükkábrányi, mind pedig a visontai bányát bezárják. Aztán 2021-ben, a Covid-járvány kezdetén hirtelen szükség lett az áramra. Emlékszem, hogy a Heves-vármegyei tisztifőorvos összehívott bennünket azzal a kéréssel: magyarazzuk el az embereknek, hogy az áram fontos, öt blokkot kell termelni, éjjel-nappal menjünk, s ezt meg fogják hálálni nekünk. Ebből persze nem lett semmi.

Folytatódott 2022-ben is az öt blokkos termelés, majd 2023-ban a két blokkot leállították. Ez évben volt, hogy az állam átgondolta a szenes erőmű kivételének kitolását 2028. ra a terv, hogy gázos erőművet fognak csinálni Visontára egyet, kettőt pedig a Tiszai Erőműre. Addig viszont a szenes erőmű üzemelhet, így a 2025-ös bezárás elmarad. De problémák mindig adódnak, értem ezalatt, hogy 2017-ben azzal küszködtünk, hogy amikor a német tulajdonos kiszállt, akkor mi lesz a munkavállalók sorsa, aztán jött az állam, mint tulajdonos, félték a kollégák, hogy jogaink csorbulni fognak, de a kollektív szerződés a bányászati-

ban megmaradt.

Az idén az MT-es kotrógépünk tönkrement, a kár százmilliós nagyságrendű. Gondolkoztak rajta, hogy megjavítsák, ne javítsák, végül megjavították. Kétszázharmincnyolc nap volt a javítási idő.

Most, október 22-én volt a nagyjavítás az erőműben. Már éppen átadták volna a kész munkát, amikor tűz ütött ki, jelentős kár keletkezett, a tűzvizsgálók még mindig vizsgálják az ügyet. Szerencsére a bánya, mint mindig helyreállt. Az Erőmű építése 2025 májusában kezdődik el, 2028 második felére tervezik az átadását.

De addigra sem áll a Mátra, mindkét bánya üzemel, 2019-ben fotovoltaiukus Erőművet kezdett építeni 15 megawattal, mostanra Bükkábrányba, Visontán már a száz megawattot is meghaladjuk. Visontán, s Déli-bányánál épült fel a legújabb fotovoltaiukus.

Az ipari park építése is mindig szem előtt volt tartva. A két százas blokkunk végleg leállt, le is bontják és egy biomaszra égetőt építünk helyére, amelyek az ipari parkban lévő cégeket látják el meleg vízzel és gőzzel. Közben az ipari parkban épül egy közetgyapot-gyár, a beruházás nagyságrendileg is nagy beruházás. A Miskolci Egyetem és a gödöllői agrártudományi egyetem közösen dolgoznak azon, hogy miként lehetne hasznossá tenni a lignitet. A két egyetem

szakemberei találtak a lignitben sok mindent (Fém, urán cink stb.), de most Visontán dolgoznak azon, hogy az emberek megtartása a bánya bezárás után is élet képes legyen, ezen nagyon sokat dolgozik a vezérigazgatónk Vécsi György és Bóna Róbert István bánya igazgató úr. És akkor nem kell CO2 kvótát fizetni (Ami Visonta legnagyobb ellensége, mert sokba kerül, s ettől nem nyereséges a termelés), kidolgoznak egy olyan módszert, ami 0,3-0,5 milliméterre törné össze a szénport, s mivel a mezőgazdasági földek el vannak savasodva, szikesedve, ez a szénpor visszaállítaná a föld termőképességét. Ehhez meg kell nyerni a gazdákat és a minisztériumnak is

propagálnia kellene. Ez nagyon fontos lenne ahhoz, hogy a bányászainknak a jövőben is legyen munkája. Az elmúlt időszakban volt Munkavédelmi képviselő választás, Üzemi Tanács választás, amiken a szakszervezetünk tagjai jól szerepeltek.

Visontabányán ősszel tartottuk a szakszervezeti választásokat, alapszervezeti titkár, titkárhelyettes, Munkabizottságok, OT-tagok választását, amelyek sikeresek voltak. Van három aktív alapszervezetünk, hét nyugdíjas szervezetünk. Én másfél éve vagyok jelenlegi tisztségemben. Háromszázkilencven fővel vettem át a visontai alapszervezetet, most ötszázötven fővel járunk. Folyamatosan végezzük a tagszervezői munkát, most a Visontai Mélyépítő vállalatnál szervezedünk, túllépve a bánya keretein,

a gyöngyösi gimnázium tanári karát tervezzük beszervezni a BDSZ-be. Reméljük sikerül, mert az a cél, hogy minél többen legyünk, hiszen annál erősebbek vagyunk. A tagjainknak szervezünk sok közösségi rendezvényt színházlátogatást, nyuszikupa, Horgászverseny, gyermeknap, kirándulásokat hazai és külföldi utat. Részt veszünk a Life programban a Ginop programban, dolgozunk az igazságos átmeneten, megteszünk mindent a bányász kollégáért, ebben elsőként említem Rabi Ferenc kollégát, de a bánya Igazgatók, Bóna Róbert István és Mata Tibor Úr, a Vezérigazgatók Vécsi György, a két vármegye Heves és Borsod országgyűlési képviselője Horváth László, és Tállai András is meg tesznek mindent a bányáért.

Köszönöm szépen!

Oláh István, az MVM Mátra Energia Zrt. nyugdíjas szervezetének titkára

Szeretettel köszöntöm a XXXVII. kongresszus küldötteit és vendégeit.

Azt szeretném mondani, hogy a BDSZ nagyon jó példája annak, hogy össze lehet fogni, hiszen soraink között tudhatjuk nem csak a bányászokat, de a könnyűipari szakszervezeti tagokat is. Azért mondom a jó példát, mert nem mindenhol ismerték fel ennek az összefogásnak a jelentőségét, pedig e nélkül ma nem lehet eredményes érdekvédelmi munkát végezni.

Nagy probléma, hogy sokan hisz-

nek ennek a kormánynak, amely nem viseli szívén a nyugdíjasok helyzetét, s bedőlnek a különböző látszatintézkedéseknek, ígéreteknek. Ez ellen sajnos még nem találtuk meg az ellenszert.

Egy alkotmányjogász mondta – nem az én véleményem -, hogy az Alaptörvény, ami oly sok helyre van kifüggesztve, köz jogilag érvénytelen. Gyakorlatilag Magyarországnak nincsen Alkotmánya. Ezt a hiányosságot helyre kell hozni.

Döbreyi Mária, az Eagle Ottawa Kft szakszervezeti bizalmija

Ez még az emberek összefogására is rányomta a bélyegét. Azonban a nehézségek ellenére az iparág alkalmazkodó-képessége és innovációs képessége jó.

Az egyik nagy kihívás a szakember utánpótlás nehézsége, alacsony színvonal, a másik pedig az ágazatban alkalmazott rendkívül nyomott bérszínvonal. Hiányzik a középfokú szakmai oktatás, az egyetemi mérnök-képzés. Olyan minimális az oktatás, hogy az az iparági követelményeknek nem felel meg. Az automatizáció, a digitalizáció ugyan növeli a termelékenységét, de munkahelyek megszűnéséhez is vezet. A dolgozók átképzésére és továbbképzésére nagy figyelmet fordítunk, hogy lépést tudjanak tartani a technológiai változásokkal. A fenntarthatóság és a környezetvédelem szintén fontos szempontok, az új technológiák, amik például a víz és energiatakarékos megoldások, valamint a környezetbarát anyagok használata, hozzájárulnak a fenntartható termeléshez.

Mi támogatjuk ezeket az irányelveket, hiszen a fenntartható fejlődés nemcsak a környezet, hanem a dolgozók hosszú távú érdekeit is szolgálja. A bérek és a munkakörülmények javítása érdekében folytatott tárgyalások során mindig a dolgozók érdekeit helyezük előtérbe.

Az elmúlt években sikerült jelentős bérmegállapodásokat kötni, amelyek hozzájárulnak a dolgozók életkörü-

ményeinek javításához. Azonban még mindig sok a teendőnk ezen a téren, továbbra is küzdenünk kell a méltányos bérezésért és a megfelelő munkakörülményekért.

Összefoglalva. A könnyűipar előtt álló kihívások ellenére számos lehetőség rejlik az ágazatban. Az innováció és a digitalizáció, a fenntarthatóság iránti elkötelezettség biztosítja, hogy a könnyűipar továbbra is fontos szerepet játsszon a gazdaságban és a

mindennapi életünkben. Szakszervezetünk elkötelezett amellett, hogy a dolgozók érdekeit képviselje, védje, s együtt dolgozzunk egy jobb jövőért.

Köszönöm a figyelmüket és remélem együtt sikeresen nézünk szembe a jövő kihívásaival.

Rabi Ferenc válasza a Beszámoló vitájában elhangzott kérdésekre

Tisztelt Kongresszus! Kedves Kollégáink, kollégák!

Nagyon nagy tisztelettel köszönöm a nemzetközi kollégáknak, hogy megemlékeztek arról a tevékenységről, amit közösen végeztünk. Nagyon nagy tisztelettel köszönöm a hozzászólásokat, s a legfontosabb az, hogy a közösségünk megvan, hogy figyelünk egymásra, hogy együtt erősek vagyunk, hogy együtt kiabáltuk a tüntetésekben: nem hagyjuk! Kiálltunk közösségünk minden tagjáért, ha szükséges volt.

Én, a MASZSZ elnökségi tagjaként azt mondom, hogy a kollégák próbálják az összefogást megerősíteni, ami nem egyszerű most. Részben a társadalmi kohézió hiánya miatt is. Remélem

sikerül majd a következő időszakban, azt a munkát, ami elindult, tovább erősíteni és közösen a konföderációval még több eredményt elérni. Egyébként a konföderációnk, a minimálbér vonatkozásában élenjáró tevékenységet folytat.

Utolsó gondolatom ahhoz kapcsolódik, hogy a magyar szakszervezeti mozgalom, ahogy a külföldi szakértők is mondják: extrém plurálisra vált. Vagyis nagyon szétaprózódott. Konföderáció szinten is, ágazati szinten is és sok esetben munkahelyi szinten az alapszervezetek tisztségviselői, ahelyett, hogy a munkáltatóval lennének konfliktusban, sokszor egymást minősítik. Ez az út nem jó! A jó út az, amikor sikerül az erőnket koncentrá-

ni, a közös gondolatokat megtalálni és olyan szakszervezeti struktúrát létrehozni, ami ütőképes, működőképes és oda tudunk figyelni a legfontosabb, munkavállalókat érintő kérdésekre, a nyugdíjasok életét befolyásoló ügyekre. Ha ez megvan, ha van párbeszéd, van egymásra való odafigyelés, akkor biztos vagyunk benne, hogy a mi szakszervezetünk a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetének, rövidítve kimondva: a BDSZ-nek lesz jövője, sikeres lesz, eredményes lesz, s nagyon sokáig tudjátok még tovább vinni azt a bizonyos zászlót.

Köszönöm mindenkinek a hozzászólást és a figyelmet, kívánom, hogy siker kísérje továbbra is szakszervezetünk tevékenységét. Jó szerencsét!

Telekes Gábor köszönő szavai

Tisztelt Kongresszus! Kedves kollégák, kollégák!

Nagy megtisztetés számomra, hogy itt állhatok előttetek, a BDSZ megválasztott új elnökeként.

Köszönetet mondok az engem jelölő szervezeteknek, a bányai, könnyűipari és nyugdíjas szervezeteknek egyaránt. Illetve a rám szavazóknak, az

engem támogatóknak. Nagyon köszönöm. Köszönöm, hogy megtisztelték a bizalmatokkal, és megválasztottak erre a felelősségteljes pozícióra.

Minden erőmmel és energiámmal azon leszek, hogy ezekben a kiválalmaknak megfeleljek. Képviseljem a munkavállalói érdekeket és közösen nézzünk szembe a jelen és a jövő kihívásaival, hagyományainkat megőrizve.

Külön köszönöm Rabi Ferenc elnök kollégának az emberfeletti munkáját, amivel a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete ebben a világban tényező tudott maradni. Külön köszönöm eddigi és jövőbeli támogatását is, s remélem, hogy még nagyon sokáig tudok tanulni tőle.

Köszönöm szépen!

Fontos mondat

„Az érdekképviselő motorja a tagság bizalma. Ezt megtartani csak úgy lehet, ha tagjaink naprakész tájékoztatást kapnak arról, hogy a szakszervezet (országos és helyi szinten egyaránt) milyen „küzdelmeket folytat”, eredményeket ér el az érdekeik védelmében, érvényesítésében.”

(Idézet a BDSZ XXXVII. kongresszusának Programjából)

A Program szóbeli kiegészítése Sulyokné Kruspán Rozália, a BDSZ alelnöke

A BDSZ céljai megvalósítása érdekében együttműködik – amennyiben erre lehetőség adódik – az államigazgatási döntéshozókkal, a munkáltatókkal, civil szervezetekkel és természetesen a társ szakszervezetekkel. Abban vagyunk érdekeltek, hogy a magyar országos szakszervezeti szövetségek, konföderációk együttműködése javuljon. Közösen tudjanak határozottan megjeleníteni munkavállalói érdekeket.

A BDSZ megőrzi tagságát és az industriAll Europe és industriAll Globál nemzetközi szakszervezetekben, mert tudjuk, hogy a globális gazdaságban a döntések sok esetben tőlünk távolabb, esetleg kontinentális távolságban születnek. Befolyásolásukat vagy információ szerzést a tagságunk biztosíthatja.

Bányai

Mivel az MVM Mátra Energia Zrt. munkavállalóit hátrányosan érintik az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések, nekik is lehetőséget kell kapniuk arra, hogy részesüljenek a dekarbonizáció, valamint a jelenlegi és jövőbeli helyi gazdasági tevékenységek zöldítése által teremtett foglalkoztatási lehetőségekből. Az MVM Mátra Energia Zrt. például továbbra is kulcsfontosságú helyi vállalat kíván maradni.

Az MVM Mátra Energia Zrt. jelentős számú idősebb munkavállalója tartósan bányászati és egyéb fizikailag megterhelő tevékenységet végzett, egészségi állapotuk és foglalkoztatásuk romlott. Az EU más szénbányászati régióhoz hasonlóan sokuk számára valószínűleg a korengedményes nyugdíjba vonulás lenne az egyetlen járható út. Azon dolgozók számára, akik közel állnak a nyugdíjhoz és az átképzésük is nehezen valószínűsíthető, javasoljuk a korábban bevált vállalati POOL rendszer legfontosabb elemeinek vissza hozatalát.

Kiemelt fontosságú - a BDSZ-szel egyeztetve - egy korengedményes nyugdíjazási, visszavonulási rendszer megtervezése és megfelelő finanszírozása. Javaslatunk, hogy a munkavállalókat partnerként vonják be az átalakítási folyamatokba, megfelelően

legyenek tájékozottak, hogy a szerkezetváltást értsek és támogassák, kapjanak jövőképet a saját és a családjuk megélhetése vonatkozásában is.

Fontos lenne a kutatások folytatása annak érdekében, hogy a hazai szének és meddőhányók milyen és mennyi ritkaföldfémeket tartalmaznak és azok vegyipari célra miként használhatók fel.

A Kongresszust követő öt évben, meg kell erősíteni oroszországi és a tatabányai BDSZ szervezetek szoros együttműködését kell megvalósítani, a vármegyei területi szakszervezeti munka erősítésével is. A fúziók erősíthetik a BDSZ helyi szakszervezeit.

Az oroszországi és a tatabányai ipari parkokban működő cégeknél új alapokra kell helyezni a tagszervezést, az új módszerek alkalmazásával és az elkötelezett személyekkel. Az aktív fiatalok bevonása szükséges, ehhez a modern kommunikációs, technikai eszközöket hatékonyan kell használni. A szakszervezeti oktatást, képzést tudatosan, átgondolt tematika alapján kell hozzá alkalmazni, megvizsgálva, hogy iskolarendszerű végzettséget hogyan lehet szerezni!

Várhatóan – ha hektikusan is – elsősorban az építőanyag bányászat területén a következő években a beruházások függvényében növekedés várható. A BDSZ szervezettségét leginkább ezen a területen bányavállalásoknál lehet növelni.

Könnnyűipar

Még nem értünk a végére az Európai Unió tíz évre vonatkozó új Stratégiai Innovációs és Kutatási Programjának, ami az alábbi fő irányokat határozza meg:

Okos és intelligens textíliák kifejlesztése és használata.

Az Ipar 4.0 bevezetése a termelésbe, termelésirányítási rendszerek kiépítése a termelés egyes fázisainak ipari robotokkal való kiváltása, digitalizáció.

Körforgásos gazdaság, környezetvédelem lehetőségeinek jobb kihasználtsága.

Magas hozzáadott érték előállítás, bővülő piaci irányokba.

A cél elérése több cikluson is átívelő feladatot jelent. Kiemelt szerepe volt a 2020-2024-ig terjedő időszaknak, amikor is a célok meghatározására kerültek és el kellett kezdeni a megvalósításukat. A 2024-2029-ig tartó időszakban pedig minél szélesebb minél eredményesebb megvalósítása szükséges, hogy a könnyűipar sikeresen, jól működhessen.

A magyar Divat és Desing Ügynökség megalapítása nagyobb figyelmet irányít az ágazatra, a hazai gyártásra is, jelentős célokat fogalmaztak meg a 2020-2030-ig terjedő időszakra a Nemzeti Divatipar stratégiában. A stratégia célja a hazai iparág fejlesztése és az oktatás megújítása.

A divatipar jelentős szerepet játszik foglalkoztatásban, így fontos szerepe van a jövő versenyképes, magas hozzáadott értékű munkahelyeinek létrehozásában

Emellett jelentős társadalmi szerepet tölt be az ágazatra jellemző túlnyomóan női vállalkozók és munkavállalók átlagon felüli aránya tekintetében.

A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása terén is fontos szerepe van.

A könnyűipar élőmunka igényes ágazat, ezért különösen jelentős foglalkoztató az egyes régiókban. Az ágazatok tevékenységében, a termelésben, és termékeikben óriási változást jelentett az informatika, a számítógépek, a digitalizáció, robotizáció megjelenése, elterjedése, ezek egyre szélesebb körű használata kiszorítja az élő munkaerőt bizonyos munkakörökből. A könnyűipari ágazat jelenlegi helyzetéből kiindulva, a jövőbeni feladataink közül az egyik legfontosabb, hogy megmaradjanak, fejlődjenek az ágazat munkahelyei, melyek gyakran a hátrányos helyzetű térségekben, illetve olyan településeken működnek, ahol kiemelten fontos szerepük van a foglalkoztatásban. Sok esetben a könnyűipari munkahelyeken foglalkoztattak a családok fenntartói is.

Céljaink elérésének elengedhetetlen feltétele, hogy az ágazat működőképessége az emberi erőforrás oldaláról is biztosított legyen.

Itt kapnak jelentős szerepet a Kreatív Ágazati Tanács jövőre vonatkozó szakképzési tervei. Nagy jelentőséggel bír a gazdálkodó szervezetek igényeinek megfelelő egy-másra épülő képzés. Biztosítanunk kell a munkaerő utánpótlást és azt, hogy a hazánkban és Európában is fontos témakörök, képzések jelentsék az iskolából kikerülő fiatal munkavállalók ismeretanyagát. Hangsúlyos és kiemelt feladat az ágazataink presztízsének javítása az ágazatban foglalkoztattak megélhetési színvonalának folyamatos emelése és nemzeti sztenderdekhez való közelítése. A magyar könnyűipar életben tartásának egyik elengedhetetlen feltétele, hogy a jelenlegi, többségében bér munka konstrukciót felváltva a vállalkozások magas szellemi hozzáadott értékkel részben vagy egészben saját fejlesztésű termékekkel jelenjenek meg a piacon.

Tovább kell küzdeni a szakmunkásképzés és szakoktatás jövőjéért. A könnyűipar nem tűnhet el. Szorgalmazni kell a vállalkozásokban és szakszervezetünkben is a hazai és Európai pályázatokon való részvételi hajlandóságot, ezzel is hozzájárulni akár az oktatás költségeihez (megteremteni belőle a duális képzés alapjait is akár). Ehhez együtt kell dolgozni, működni mind a munkaadói, mind a munkavállalói szervezeteknek, munkavállalóknak.

Társadalombiztosítási kedvezmények

A BDSZ kiemelten fontosnak tartja a több mint nyolcezer nyugdíjas tagjának és a későbbiekben nyugdíjba vonulók ellátásának helyzetét. Nem fogadjuk el, hogy társadalmi szolidaritást ki került a nyugdíjrendszerből!

Kiemelten fontos cél a kordévedmény 2014. december 31.-i állapotának és a bányászkezdmények 2011.

december 31-i állapotának visszaállítása.

Kiszámítható, átlátható nyugdíjpolitikára van szükség a nyugdíjasok és az őket követő fiatal generációk számára.

Nyugdíjasok tevékenysége

A nyugdíjasok jogosan elvárják, hogy az őket tartósan hátrányosan érintő törvények helyett olyan szabályok lépjenek életbe, amelyek lehetővé teszik, hogy a nyugdíjasok jövedelem növekedése a társadalom más rétegeihez hasonló mértékű legyen.

Szervezeti munka

Összegezve a feladatokat: az elkövetkezendő 5 éves ciklusban a taglétszám megtartása és a taglétszám bővítése folyamatos, kiemelt feladat legyen szakszervezetünknek. A kis és középvállalkozásokkal elsősorban területi jelenléttel tudjuk a szorosabb kapcsolatot tartani. Ezen cégeknél dolgozók számára a tagszervező erő elsősorban az ágazati kollektív szerződés lehet, a tudatos párbeszéd, a szakszervezeti tenni akarás éreztetése a munkavállalókkal. Meg kell győzni a munkavállalókat a szakszervezet

fontosságáról, az egység, vagyis az összefogás jelentőségéről. Minden szakszervezeti tag, tisztségviselő, apparátusi munkatárs tekintse kiemelt feladatának a BDSZ taglétszámának növelését. Kapjanak nagyobb anyagi elismerést, ösztönzőket azok a tisztségviselők, akik önzetlenül, nem egyszer kellemetlenségeket és hátrányos megkülönböztetéseket is elszenvetve végzik a közösségi feladataikat és jelentősen emelik az aktív taglétszámot.

A BDSZ döntéshozó testületei

A jövőben is a BDSZ Országos Tanács a legfelsőbb döntéshozó fórum. Az Országos Tanácsba az Alapszabályunk szerinti delegálás jogszerűségét a delegáló szervezeteknek biztosítaniuk kell, ez az ő felelősségük marad. Az előző ciklusban kérés érkezett, hogy a munkahelyi elfoglaltságok miatt csökkentsük négy-öt alkalomra az OT tagjainak összehívását. A jövőben is hasonló módon ülésezik a testület. A meghívottak számát hozzászólási joggal lehet emelni. Az Országos Elnökség

a kialakított gyakorlat szerint minimum havonta ülésezik, hoz operatív döntéseket. A jelenlegi szervezeti és működési gyakorlat változtatására nem érkezett javaslat.

A BDSZ Tagozatainak a Szervezeti és Működési szabályzatban biztosított jogait a jövőben is biztosítani kell, az SZMSZ kisebb változása indokolt.

Az Országos Titkári értekezlet a jövőben is meg kell szervezni, igaz ez a fórum nem döntéshozó, de fontos szerepet tölt be a szakszervezeti kohézió erősítésében.

Oktatás, képzés

A szakszervezeti képzés, oktatás hiánya egyre jobban visszatükröződik a mindennapos szakszervezeti munkában, nagyon sok esetben nem tudják a megválasztott képviselők a joaikat, feladataikat.

- A saját erőből, a munkahelyekhez közel szervezett képzések megszervezése.

- A konföderációnk és a társszakszervezetek oktatási lehetőségeinek igénybevétele.

- Nemzetközi szövetségek képzési munkájába történő bekapcsolódás.

- Nyelvi képzések.

- Szakmai képzések.

A szakszervezeti munkánk nyilvánosságának javításával, erős hagyományunkkal, a szolidaritással, tagjaink és tisztségviselőink megbecsülésével érhetjük el programunk gyakorlati, eredményes megvalósítását.

Hámori István Péter, a Bányamunkás főszerkesztője

Tisztelt Kongresszus! Kedves kollégák, kollégák!

Mint a Bányamunkás főszerkesztője mind a Beszámoló, mind a Program írásos anyagának lapot érintő részében közreműködtem, így az ott megfogalmazottak, az én véleményemet is tartalmazzák. Szeretnék kicsit tárgyalni a horizonton, pár mondat erejéig. Az év elején emlékeztünk meg a

Bányamunkás megjelenésének 111. évfordulójáról egy méltó emlékülés keretein belül. Ennek kapcsán összegeztem, hogy e több mint egy évszázadnyi idő alatt mi változott és mi nem a lap életében, s ez mennyiben hatott a szerkesztői munkára.

Változott a társadalmi-gazdasági-politikai környezet, amiben a lapot szerkeszteni kellett. Nem kell különösebben magyarázni, hogy ez mennyire befolyásolta a lap szerkesztését.

Változott a szerkesztők személye. A száztizenegy év alatt tizenegy szerkesztője volt az újságnak. Ez tízévenként egy szerkesztő. Jól hangzik, de nem igaz. Mert volt, aki csak három hónapig szerkesztett, volt, aki kis szünet után újból szerkesztette a lapot. A főszerkesztői pozícióban legtöbb időt, 23 évet, Léderer Andor kollégám volt,

aki 1960-tól szerkesztett. S hogy kicsit dicsekedjem, huszonkét évvel én vagyok a második a sorban. Ám amivel nemcsak dicsekszem, hanem amire rendkívül büszke is vagyok, hogy annak a névsornak, aminek én a végén szerepelek, az elején Peyer Károly áll, a Bányamunkás első szerkesztője, s nem melleleg a magyar

szociáldemokrata mozgalom emblematikus figurája, kiemelkedő alakja.

Változott az újság olvasótábora. Mindig jöttek újabb generációk, újabb tudással, felkészültséggel és igénnyel a lap tekintetében.

Változott az újság példányszáma. Ez mindig az adott szakszervezeti létszámtól függött. Fénykorában negyvenezer példányban is megjelent. Most ennél kevesebben.

Változott a megjelenés gyakorisága. Kezdetben kéthetente jelent meg, majd havonta, kéthavonta, s most negyedévenként. Azt gondolom az sem szorul magyarázatra, hogy más szerkeszteni egy kéthetente megjelenő újságot, ami rezonál a külvilág eseményeire, viszonylag gyorsan reagál a felmerülő kérdésekre, mint egy három havonta megjelenőt, amely követi az eseményeket.

Még egy változást említek, ami nem befolyásolta ugyan a szerkesztői munkát, mégis fontosnak tartom, mert köztudott, hogy a bányászok mennyire hagyománytisztelők. Változott az újság fejléce, mely több variáció után, a rendszerváltás környékén tért vissza a 1913-as formához, s ma is így jelenik meg.

Ami viszont nem változott az az újság filozófiája. Képviselet és közvetíteni a tagság érdekeit. Megjeleníteni

a bányáiparban (most már a könnyűiparban is!) dolgozók és nyugdíjasok mindennapjait, véleményét! Bemutatni a jó gyakorlatot, népszerűsíteni a szakszervezeti munkában kiemelkedő munkát végzőket! Eljuttatni a tagsághoz az országos testületek döntéseit, magyarázva azokat. S nem utolsósorban a hagyományápolás eszközeként kell válnia a lapnak.

Ezeknek az elvárásoknak az újság ma is igyekszik megfelelni! Mindezt azért mondtam el, hogy erősítsem az Elnökség ajánlásában már kifejezett akaratot, ami a Programban így fogalmazódik meg: „a BDSZ-nek szüksége van a több mint száz éve működő lapjára, a Bányamunkásra.”

S ha már a programot említettem. Szólnék néhány bővített mondatot a jövőt illetően.

Itt kopogtat - mit kopogtat, itt van a szobánkban - az informatika, a digitalizáció, az elektronika, az Internet. A fejlődés elől nem lehet elugrani. Jönnek új technikák, módszerek, taktikák és stratégiák, nem tudhatjuk meddig tart a Gutenberg galaxis, a nyomtatott verzió. Persze ez, reményeim szerint, nem a közeljövő. Ami fontos, s a Programból azt emelném ki, hogy az újság minden alapszervezethez eljusson. Ezt garantálhatja

az előfizetéses rendszer helyébe lépő központi elosztás – erre már volt példa a BDSZ közelmúltjában -, én is ezt a megoldást javaslom.

Összefoglalva tehát: Egy. Az újságra szükség van. Kettő. Minden szervezetünk számára biztosítani kell a nyomtatott verzió olvasásának lehetőségét. A többi mind ezekhez rendelt megoldandó és megoldható feladat.

Kedves Barátaim!

Huszonkét év főszerkesztői munka után úgy döntöttem, hogy felhagyok a lap szerkesztésével. Negyvenkét év köt a Bányamunkáshoz, a BDSZ-hez. Ez elég sok idő ahhoz, hogy elmondhassam: Nehéz döntés volt. De egyszerű minden véget ér, akármennyire is közhelyes ez a mondat. Kijelenthetem, hogy mindig lelkiismeretem szerint, úgy dolgozhattam, hogy soha nem szóltak bele úgymond „felülről” az újság szerkesztésébe, nem kaptam instrukciót, megvolt velem szemben a szakmai bizalom. Köszönöm mindenkinek, aki segített munkámban – sokan voltak, nagyon sokan -, s azt kérem, hogy az utódom is csak annyi bizalmat és annyi segítséget kapjon tőletek, mint amennyivel engem tiszteltetek meg.

Kívánok nektek és magamnak is a továbbiakhoz, bányászkielégítéssel. Jó szerencsét!

Gál Rezső, MVM TSZSZ szakértő

Én vendég vagyok itt, s ti a barátaink vagytok, de van egy kiemelt barátom, Rabi Feri, s ezen a jogon gondoltam, hogy hozzászólok. Az is inspirált,

hogy jövő héten tartok egy előadást a Friedrich Ebert Alapítvány felkérésére, ami azzal függ össze, hogy született egy direktíva két évvel ezelőtt, ami kimondta, hogy két év múlva, tehát jövő év november 15-ig el kell készítenie a kormánynak egy olyan cselekvési programot, amely biztosítani fogja, hogy nyolcvan százalékos kollektív szerződés lefedettség lesz az országban. Ez a Program sehol nem készült el, főleg Magyarországon nem. Az előadásom arról fog szólni, hogy miként lett a villamosiparban kiterjesztett ágazati kollektív szerződés.

Én szeretek vitorlázni. A vitorlások körében van egy mondás: annak a vitorlásnak, aki nem tudja, hogy milyen kikötőbe akar eljutni, annak semmilyen cél nem jó. A másik mondás, hogy lehet ellenszélben is vitorlázni, csak úgy nehezebb. Mondom a konkrétságot. Egy év múlva le kellene tenni „tisztelt és szeretett” kormányunknak egy cselekvési programot. De ha mi magunk nem tudjuk, hogy hova akarunk eljutni,

akkor tőlük ne várjuk, hogy eljuttassanak minket. Hogy a ti szektorotokban legyen ágazati kollektív szerződés, azt nem a Fidesztől kell várni. S ha jönne a Tisza párt, az sem fogja prioritásként kezelni az ágazati KSZ-t.

Beszéltem az ellenszélről, de nemcsak ez van. Kaptunk az Európai Uniótól egy erős hátszelet. Ez pedig az a már említett direktíva, amit aláírt a magyar kormány képviselője is. Megszavazta a parlament, rajta van a miniszterelnök pecsétje. S hiszem, hogy bármennyire is hirdeti Orbán Viktor, hogy középútas, semleges politikát kell folytatni, ez butaság. A magyar nép szavazott arról, hogy mi az Európai Unióhoz akarunk tartozni. És mi az EU-tól most kaptunk egy segítséget, de ez még csak egy eleme annak, hogy eredményeket érjünk el.

Tehát azt javaslom számotokra, hogy tüzzétek ki magatok számára, hogy egy év alatt – mert eltölték kicsit a határidőt -, legyen nektek ágazati kollektív szerződésetek. Ez nem egyszerű dolog. S ha a magunk példáját veszem, az első

dolog, hogy legyen ehhez hitetek! Ne legyetek kishitűek, hogy ettől a kormánytól már úgysem fogunk semmit kapni, hinni kell abban, hogy ez meg fog valósulni. Ehhez az utat végig kell járni. Meg kell tanulni pontosan, hogy milyen kollektív szerződések vannak máshol. Tanulni lehet a németektől, osztrákoktól, olaszoktól. Ez a tanulási szakasz. Ha ez megvan ki lehet alakítani egy lépésről-lépésre, tégláról-téglára tartó folyamatot, elsősorban a tartalom miatt. És ha megvan a tartalom, le kell ülni a munkáltatókkal végig beszélni velük a teendőket. Lehet hivatkozni jó példákra (Ha megy a cseheknel, lengyeleknél, nálunk is mennie kell!). Persze találkozni fogtok akadályokkal, de összekapaszkodva ezek legyőzhetőek. Nem kell félni kimenni az utcára. De nem kell

mindig százezres tüntetésekre gondolni. Sokszor elég, ha néhány ember kimegy jökor, jó helyre, s máris felkelti a figyelmet.

Summa summarum. Egészítsétek ki a programotokat egy éves részprogrammal, egy projekttel, hogy mindent megtesztek, hogy legyen nálatok ágazati kollektív szerződés. Egyébként van tapasztalatotok ezen a téren, hiszen abban, hogy van Villamosipari Ágazati Kollektív Szerződés, abban ti is, a ti munkátok is benne van. Amit jól lehet hasznosítani a Bányáipari Ágazati Kollektív Szerződés létrehozásánál.

Én felajánlom a segítségemet, ha igénylitek, s ha csak egy picit hozzá tudok járulni ahhoz, hogy a cél megvalósuljon, már nem éltem hiába. Köszönöm szépen!

Bári Enikő, a BDSZ bányáipari tagozatának elnöke

Jó szerencsét! Mint a bányáipari tagozat elnöke szeretnék reagálni Gál Rezső kolléga hozzászólására. Legutóbbi tagozati ülésünkön, ahol a munkaadói oldal és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóság képviselői is jelen voltak, elindult a bányáipari ágazati kollektív szerződés kialakításának az előkészítése. Szóban megegyeztünk, hogy két fő munkaadói, illetve két fő munkavállalói képviselő együttesen fogja előkészíteni, meghozni a jövő évi Borbála-napig. Addigra

szeretnénk olyan állapotba hozni, hogy aláírható legyen. A BDSZ összeállított egy munkacsoportot, ahol a különböző alágazatok képviselői dolgoznak azon, hogy a szakszervezeti szempontok érvényesüljenek a leendő dokumentumban. Lesz a kő, -kavicsbányászok, az érc – és ásványbányászok, lignitbányászok, szénhidrogén bányászok, a mélyművelés és az uránbányászat területéről egy-egy képviselő, vagyis minden területnek, ahol, mint érdekképviselő jelen vagyunk, lesz delegáltja. Még ebben az évben megtartjuk az alakuló ülésünket, ahol pontosan meghatározzuk a céldátumokat. Köszönöm a felajánlott segítséget, s ha olyan állapotba kerül a szerződés élni is fogunk vele.

Van egy ezzel kapcsolatos EU-s projekt is, amiben bizhatunk, ez a GINOP-projekt, amely támogatást ad a munkánkhoz. Ha nincs is ilyen szinten kihangsúlyozva a következő öt éves programunkban a bányáipari ágazati

kollektív szerződés megkötése, megteesszük a kezdő lépéseket, s jövő ilyenkorra nagy valószínűséggel közel aláírható formában lesz, hogy a céldátum időpontjában, Borbála Napon aláírásra is kerüljön.

Emlékezem és oklevél elismerésben részesült:

Judith-Kirton Darling az Industri-All Europe főtítkára.

Végh Istvánné a BDSZ Számvizsgáló Bizottságának leköszönő elnöke. **Hámori István Péter** a Bányamunkás leköszönő főszerkesztője.

Bányász ezüstgyűrű elismerésben részesült:

Ildikó Krén Industri-All Europe, stratégiai szervező. **Szöke András** a Borsodi Bányászok Területi

Kongresszusi kitüntetettjeink

Tagozatának elnöke. **Dobor István** a BDSZ Nógrádi Bányász Nyugdíjas Bizottság elnöke. **Vasas Mihály** a BDSZ Tatabányai Szövetség leköszönő elnöke. **Rofrits Vilmos** az Urándolgozók Szakszervezetének leköszönő elnöke. **Bárany Tibor** Lasselsberger Hungária Kft. alapszervezet. **Tóth László** Perlit-92 Alapszervezet. **Boza István** az Érc és Ásványbányászok Szakszervezetének elnöke. **Helmecci József** a Vért Anyagellátó Üzem Alapszervezetének elnöke.

BDSZ elnöki oklevél elismerésben részesült:

Bári Enikő a BDSZ leköszönő alelnöke.

Emléktárgy elismerésben részesült:

Zlati Róbert a Magyar Szakszervezeti Szövetség elnöke. **Gál Rezső** az MVM TSZSZ szakértője. **Zelei Gábor** a Magyar Bányászati Szövetség elnöke. **Dr. Szombatfalvy Anna** az OMBKE elnöke.

Torma Lajos, az Oroszlányi Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, valamint a BDSZ Tatabányai Szövetség elnöke

ti iroda a jövőben is ebben a formában, vagy még a támogatási résszel segítve, megmaradhasson.

Oroszlányban tíz éve, december 14-én volt az utolsó műszak a bányában. De a bezárás után, csökkenő létszámmal is, tudunk működni, hagyományt ápolni. Fiatalabbak nem leszünk. Mindig azt mondom, hogy nekünk az a feladatunk, hogy olyan generációt tudjunk megkeresni, akik átveszik a stafétabotot. Az ipari cégek, a bánya területén már megjelentek, aránylag tisztességes bért fizetnek. Bár ez mindenkinél más megítélésű.

Amikor még működött a bánya, a szakszervezet mindig tudott reálbér-növekedést elérni, s a szociális vívmányokban, az ágazati kollektív szerződésekben, a villamos kollégákkal együtt, tisztességes jó megállapodást kötni. Amikor a bányabezárásra került sor – s ezúton is köszönöm Rabi elnök kolléga hathatós közreműködését – kemény munkával, de sikerült azt tisztességes úton levezényelni.

A Beszámolóban is szó volt róla, hogy egy olyan megállapodást sikerült elérnünk, hogy az átlaghoz viszonyítva tizenhat, tizennyolcszoros havi végkielégítést kaptak a munkavállalók. A német példára jártuk körül a szénfillér intézményét. Ez ma már egy modernebb kihívás.

Ami az ipari parkokat illeti, ehhez rengeteget kell menni, hogy eredményre jussunk. A legnagyobb szívfájdalmam, hogy az ifjúsági bizottságba nem tudunk tagot delegálni, de nem adtam fel. A helyi gimnáziumban szeretnénk száz

diákból legalább húsz fiatalot megnyerni, s akár a MASZSZ-on keresztül, egy olyan bizottságot létrehozni, amelyben lehet hatékonyan dolgozni. A VÉRT Zrt. nekünk már lecsökkent, szerintem a rekultiváció befejeztével, ha jön a választás, lehet, hogy egy tollvonással elhagyják és kiszervezik, s akkor megszűnik.

Magyarországon, jelenleg, három tekintélyes nyugdíjas terület van. Az egyik a Karácsony Mihály féle parlament, amelynek az ülésére, mert meghívtak minket, elmegyünk, s véleményt nyilvánítunk. A másik a MASZSZ nyugdíjas tagozata, ahol talán az ösztársadalmi problémák, tennivalók legszélesebb körét tudják megfogalmazni és a harmadik az Idősügyi Tanács. Ha ezt a hármat sikerül nekünk összegyűrni, akkor nem fordulhat elő az, hogy amikor az egy százalék nem kerül alapbeépítésre a nyugdíjasoknál, akkor nem vesszük a fáradságot, hogy kimenjünk az utcára.

A várható bérfejlesztések a jövő, meg az azt követő évekre olyan tíz százalékos körül, vagy még afölött is lesznek, szemben a nyugdíj jelenlegi 3,7 százalékos állapottal. Az értékarányt ki kell harcolnunk, ki kell kényszerítenünk, s ez független attól, hogy éppen milyen kormányunk van.

Én ebben kívántam partnerséget kínálni.

Tetszik az a javaslat, hogy anyagi ösztönző legyen beépítve a szakszervezeti munkába, mert bár én ezt a tisztséget, amit betöltök, minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzem, de a fiatal kollégák talán könnyebben motiválhatók ezáltal.

A Pannonia Pénztár az elmúlt évben 21% hozamot produkált. A kormány azon gondolkodik, hogy legyen lehetőség arra, hogy a negyvenöt év alattiak a tőkésüket kivegyék. Ez megnehezíti a Pénztár működését. Annak idején ezt azért találtuk ki, közösen, hogy ha majd ez a fiatal elme nyugdíjba, több pilléren nyugodjon az anyagi jövője.

A megválasztott elnökek, alelnököknek nagyon jó egészséget, jó munkát! Értékes vitákat, érdembeli előre lépéseket, s jó döntéseket kívánok, hogy tudjunk fejlődni, s öt év múlva, közös sikerrel adhatunk számot.

Mészáros István, Visonta bánya főbizalmija

Harmincnyolc éve segítem a szakszervezet munkáját. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a tagság megtartása, a tagság növelése kedvezően alakul. Elindultunk egy csapattal pozitív irányba, hiszen jönnek a fiatalok, akiket sikerül beszervezni. Az a munka, amit most végzünk a

Mátránál eredményesnek bizonyul. A környezet, amiben ezt a munkát végezzük nem éppen nyugodt, új motivációk kihívások előtt állunk. Jön a kérdés: hogyan tovább? Ez egy hatalmas nagy kérdőjel számunkra, de már most fel vagyunk arra készülve, hogy azokat a fiatalokat, akik látnak jövőt a Mátrában, tudjuk úgy informálni, hogy legyen jövőkéjük. Akár a bányauzemben, akár a környező lehetőségek kihasználásával. Gál József kolléga vezetésével azon dolgozunk, hogy ez a jövőkép pozitív legyen. Fontosnak tartjuk, hogy a munkahelyek biztonságosak legyenek, megőrzésük kerüljenek. Igyekszem a tapasztalatommal hozzájárulni ehhez. Lassan negyven éve vagyok a cégnél, sok mindent láttam, tapasztaltam. Sajnos az egészség az idő során kopik, az idősebb kollégák ezt nehezen élik meg, az ő segítségük is megoldandó szakszervezeti feladat.

A megválasztott vezetőségnek sok sikert kívánok a munkájukhoz! Jó szerencsét!

Gál Rezső

A Friedrich – Ebert Alapítvány felkérésére öt szakértő kidolgozott egy nagyon komplex anyagot: hogy mi szükséges ahhoz, hogy Magyarországon helyreálljon a normális szociális párbeszéd. A fejekben nincs rend. Magyarországon a szociális párbeszéd értéktelen valami. Azt javaslom, hogy a két oldal együttesen dolgozza ki, hogy mi kell ahhoz, hogy normális ágazati kollektív szerződések legyenek? A Munkatörvénykönyv, a sztrájk törvény megváltoztatása, a tisztségviselők helyzete, a kollektív

szervezetek nyilvántartása, ez egy elég tömény anyag. A 22-es irányelv négyes cikkelyében van egy csomó olyan felsorolási elem, amiket, ha nem harcolunk ki, akkor el fog veszni. Én azt gondolom, hogy a munka során bele fogtok botlani megoldandó feladatokba. Annyiban előnyösebb helyzetben vagytok, hogy van munkáltatói szövetség, ez nem mindenhol van így. Nem akartam feltalálni a meleg vizet, csak a nyomatékot kívántam mellé tenni és a segítségemet.

Köszönöm a türelmeteket!

Telekes Gábor, a BDSZ új elnöke

Tisztelt Kongresszus! Kedves Kollégák!

Szólnék néhány szót arról, amit a Programból kiemelve különösen fontosnak tartok. Be kell, hogy valljam: nem minden alapszervezetet ismerek. Remélem, hogy a legrövidebb időn belül meg tudom valósítani a tervem, mely szerint végig szeretnék látogatni minden aktív és nyugdíjas alapszervezetet. Elbeszélgetni a tagokkal, megismerni a helyi problémákat, s ha minden jól megy, ezekre megoldást is találni. Ez nyilván jelentős időt fog igénybe venni, de a további munkához ez elengedhetetlen.

Bári Enikő kollégánál kiveszte az ágazati kollektív szerződés fontosságát, ebbe nagyon sok munkát fogunk rakni. A BDSZ részéről mindenképpen egy jó csapatot sikerül szervezni a tárgyalásokhoz, külső szakértők bevonásával, s lesz közöttük egy olyan kolléga is, akinek hatalmas gyakorlata van a kollektív szerződések megkötésében, s ő Rabi elnök kolléga, aki szintén a csapat részét fogja képezni, segítve munkánkat.

Bízom abban, hogy tényleg az ígérethez híven, a következő Borbála napon elmondhatjuk majd a közönségnek: a bányáiparon belül megkötöttük

az ágazati kollektív megállapodást. Ehhez nyilván kell a kormányzati szándék, hogy az elfogadott – s itt már többek által emlegetett – direktíva úgy is maradjon. Nagyon nehéz nyolcvan százalékosat elérni, de azt gondolom: a jövő záloga lehet a szakszervezetek oldaláról ez az eredmény.

Minél nagyobb a lefedettség, annál több tagunk van, annál nagyobb erővel rendelkezünk, s ez a garanciája annak, hogy elérjük közös céljainkat.

A másik dolog, ami szintén a Program egyik eleme: a fiatal generációk bevonása az érdekvédelmi, érdekvégyesítési munkába. A tagságunk átlá-

géletkora körülbelül becsüléssel hatvan év. Nagyon kevés közöttünk a fiatal kollégánál, kolléga. Ha a generációkat tekintjük, talán még az X-generáció volt az a fiatal nemzedék, amely készletet érzett arra, hogy szakszervezeti tag legyen a munkahelyén. Az Y-generációtól indulva, ez a lehetőség egyre kevésbé vonzó a fiatalok számára. Beszélünk X, Y, Z-generációról, s a ciklus végére belép a munkaerő-piacra, s mint potenciális szakszervezeti tag, az alfa generáció. Hogyan lesznek ők a leendő tagjaink? Minden generációban vannak olyan fiatalok, akikben van érdeklődés, affinitás. Őket kell

felkutatnunk, megtalálnunk, bevonni a szakszervezetbe, hogy aztán ők a saját nyelvezetükkel, a saját igényeik szerint, saját meglátásaik szerint tudják megszólítani a korosztályukat. Ez nem könnyű feladat. Egészen más érdekel egy 2010 után születettet, mint például, egy 1995-ben születettet. De hiába nehéz ez a munka, végig kell csinálnunk, mert a fiatalok a mi jövőnk.

Többen szóltak előttem a Mátráról, ami most első körös probléma. A kormány részéről szóban van támogatás, a gyakorlatban ez nem érződik. Azt gondolom, lesz még harc, lesz még feladata a BDSZ-nek is.

Szabó Tibor, a BDSZ új alelnöke

tatkozáskor, rájöttem, hogy ugyan ismertek, de mint embert ismertek-e? Eddig biztosan nem kaphattatok egy átfogó

képet. Mesélek nektek a gyermekkori életemből néhány történetet, ami alapján láthatjátok, hogyan is válik az ember szakszervezetissé?

Az óvodánál kezdődött. Amikor a haverokkal a homokozóban bandáztunk, egyikőjük kitalálta, hogy versenyezzünk, ki ás mélyebb lyukat a homokba. Ez ugye már a bányászat kezdete. Annak rendje módja szerint a kis kanalunkkal el is kezd-tük a munkát. Amikor bejeztük, nekem volt könyékig érő lyukam, a másik gyereknek kb. a csuklójáig ért. Megszavazták, hogy nem az enyém a mélyebb. Annyira megsértődtem ezen, hogy két napig nem szóltam hozzájuk. Nem biztos, hogy ez jó módszer, de

működött, mert jöttem, hogy tényleg én vagyok győztes. Itt jött el az az elég korán kialakuló igazságérzet, amit a szakszervezeti életben mindenképpen használni kell.

Következő történet az általános iskolában esett meg. Volt egy nagyhatalmú matek tanárunk, aki az igazgató és párttitkár is volt. Ötödikesek voltunk, törteket tanultunk, a matek órai szünetben jöttem rá, hogy elfelejtettem a házi feladatot. Semmi gond, megcsinálom iziben. Már éppen készen lettem és nem vettem észre a nagy csöndet, miközben mellém ért a nagyhatalmú. Csak rám nézett és leültette az osztályt. Feltette a szokásos kérdést, amire nem volt ildomos nemmel felelni: kinek nincs házi feladata? A kérdés jó, konstataltam, nekem van. Mellém lép, fölém tornyosul és az kérdezi, kiről másoltam. Kissé remegve elmondtam

neki, hogy elfelejtettem otthon elkészíteni, igen itt írtam meg, de nincs szükségem másolásra, magamtól egyébként is gyorsabban megy. Újra megismételte a kérdést: Kiről másoltad? Közben a pajeszemet húzta, alig bírtam már a lábujjhegyemen állva legyőzni a gravitációt. Továbbra sem engedtem, majd abbahagyta. Ebből az következik, hogy álljunk ki az igazunkért mindig, mert meghozza az eredményét.

Középiszkolai történet, második osztály. Fizika óra, nyári szünetet megelőző utolsó előtti és a következő években nem is tanulunk már fizikát. Nyíró tanárnő – aki úgy ment a folyosón, mint egy tűzoltó autó - kitalálta, hogy záródolgozat a két év anyagából. Nála egy sima dolgozat is minimum hat feladattal, 10-12 alpontról állt. Úgy határozott az osztály, hogy ezt a dolgozatot mi nem írjuk meg. A fel-

adatok felírásával el is ment negyedóra, felírtuk neveinket a papírra és letettük a tollat. Tanárnő közölte, hogy akkor ez egyes lesz mindenkinek. Tudjuk – közöltük. Így aztán ez volt az első sztrájk az életemben. A második sztrájkom is a középiskolában következett be, ez pedig a tesiórán esett meg, mert a beigért foci helyett kosárlabdára let-tünk volna kényszerítve.

Az elmondottakat összegezve, azt kell mondanom, hogy amikor megbánnak, amikor ki kell állnod magadért, amikor a másik érdekeit is figyelembe kell vened, csak a kiállás tud működni. Amikor bekerültem a közösségekbe, az összes feladatot, értéket fel tudom vállalni és képviselni.

Nagyon köszönöm a bizalmat.

A kongresszusról tudósított:
Hámori István Péter
A fotókat készítette:
Benkő Tamás
Berényi Attila

Borbála Nap, 2024

A 2024. évi Szt. Borbála napi országos központi ünnepségre a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága, Stefánia úti épületének Dísztermében került sor, az ágazat irányításáért felelős Energiaügyi Minisztérium, az ünnepi helyszín házigazdája, a bányafelügyeletet ellátó Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága, a Magyar Bányászati Szövetség, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, valamint az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület rendezésében. Az ünnepi elnökségben helyet foglalt: Dr. Fónagy János gazdaságfejlesztési miniszterhelyettes, Horváth Viktor energia-átmenetért felelős helyettes államtitkár, Gonda Bence a SZTFH stratégiai elnökhelyettese, dr. Káldi Zoltán országos bányakapitány, Schubert Archibald az MBSZ elnöke, Telekes Gábor a BDSZ elnöke, Dr. Szombatfalvy Anna az OMBKE elnöke, Prof. Dr. Mucsi Gábor a Miskolci Egyetem MFK dékánja, valamint Zelei Gábor, az MBSZ ügyvezető főtitkára, az ünnepség levezető elnöke. Horváth Viktor energiaátmenetért felelős helyettes államtitkár mondott ünnepi beszédet, majd az ezt követő köszöntők sorában felszólalt Telekes Gábor is. „Ünnepi dallamok” címmel következett műsor. Ezután került sor a miniszteri elismerések, kitüntetések átadására, majd az országos rendezvény állófogadással zárult.

(Az alábbiakban Horváth Viktor és Telekes Gábor beszédeinek szerkesztett változatát olvashatják!)

Horváth Viktor helyettes államtitkár ünnepi beszéde

ügyminisztere, az új bányatörvény kapcsán. Ahogyan említette az ügyet Jókai Mór is a Fekete gyémántok c. ismert könyvében. Utóbbi, mintegy mentegetőzve azért, hogy új magyar szavakat kellett alkotnia. Sokak munkájának köszönhető, hogy végül a szövegekből 1879-ben elkészült Péch Antal bányászati szótára. A hatalmas befektetett munka, a szaknyelv kialakítása, csak az egyik jelzése annak, hogy milyen magas színvonalat ért el akkoriban a bányászat Magyarországon. A kitermelt ásványi nyersanyagok mennyiségén messze túlmutat a századok alatt felhalmozott tudás és szellemi érték mennyisége. Ezekkel a gondolatokkal köszöntöm Önöket ezen ünnepi alkalmon.

Külön köszöntöm mindazokat, akik a mai napon elismerésben részesülnek. Önök azok, akik az elmúlt időszakban igen kiemelkedő teljesítményt nyújtottak. Az elismerések, kitüntetések azért járnak, mert az önök kiemelkedő hozzájárulása és kitartó munkája is hozzájárult a bányászszakma hírnevének öregbítéséhez és ezen keresztül az ország előre jutásához is.

Tisztelt hölgyeim és uraim!

Mindarra a tudásra, hozzájárulásra és szakértelemre, amit a magyar bányászok, s leginkább önök most képviselnek, ma is nagy szükségünk van. Minden ellenkező híresztelés ellenére, az az igazság, hogy a bányászatnak a mai magyar gazdaságban is jelentős szerepe van. Ahhoz, hogy erről meggyőződjünk, elég egyetlen pillantást vetni a napi hírfolyamokra. Ezek tele vannak energiahordozókról, ásványok

elérhetőségéről, világkereskedelemtől szóló hírekkel. A modern termelés legnagyobb kihívásai ugyanis jelenleg az energia és bányászati nyersanyag-elátásban vannak. Ha szabad így fogalmaznom: zöld jövő nincs bányászat nélkül. A föld mélyének kincseit évezredek óta bányászuk és biztos vagyok abban, ha változó célokkal és egyre modernebb eszközökkel, technológiákkal is, de ez a tevékenység tovább fog folytatódni. Ahogyan abban is, hogy a magyar bányásztársadalom és a hozzá kapcsolódó ágazatok és tudományterületek képviselőinek fontos szerepük lesz abban, hogy Magyarország miként fejlődik a következő évtizedekben.

Magyarország kormánya mindig is konzervatív nemzeti politikát folytatott. Nem szakítottunk evvel a korábbi évek válságaiban sem és most a háborús időkből sem. Jól tudjuk, hogy a mögöttünk levő időszak gondjait a világgazdasági válságok, s ezen belül, kiemelten az energiaválság, s az eszkalációval fenyegető nemzetközi konfliktusok okozták. De alapértékeink változatlanok maradtak. A középpontban továbbra is a munkahelyek megtartása, a családok támogatása és a bérek emelése áll. E célokhoz pedig a gazdasági versenyképesség növelésére, s a teljesítményünk növelésére van szükség. Az energetikai kérdésekkel foglalkozók és a termelési folyamatokban jártasak jól tudják: ezt a növekményt csak akkor tudjuk elérni, ha a gazdaság szereplői mindig megbízhatóan hozzáférnek a számukra is szükséges energiahordozókhoz. Az energiaárakat pedig úgy kell alakítanunk, hogy ne okozzanak versenyhátrányt a hazai termelőknek. Ahogyan figyelemmel kell lennünk arra is, hogy a klímá-

ban milyen célokat követünk, hiszen élhető hazára lesz szüksége nemcsak nekünk, hanem a jövő generációjának is. Hosszú távon gondolkodunk, nemzeti energiapolitikát folytatunk. Ennek megfelelően a biztonságos ellátás, az energiaszuverenitás erősítése, s a megfizethető energiaár van a középpontban. Biztonságos ellátás jelenleg adottság az országban. Számos lépést tettünk és tervezünk megtenni azért, hogy ez így is maradjon a jövőben. Ezek között említhetnék néhány eredményt, amit pl. a zöldenergia, vagy akár a napenergia hasznosítása terén értünk el az elmúlt időszakban. A hazánkban rendelkezésre álló napelem kapacitás igen nagy mértékben emelkedett, az idei évben túllépte már a hétezer megawatt teljesítményt. Ezzel Magyarország, világviszonylatban a harmadik legnagyobb értéket mutathatja fel, a megtermelt villamosenergia termeléshez képest. Ezt a folyamatot a jövőben is szeretnénk támogatni, más energiahordozókra is, értelemszerűen, kiterjesztve. Így pl. a földhő kiaknázása kiemelt célterületünk. Ez utóbbival kapcsolatban szeretnénk megemlíteni, hogy 2010 óta több, mint négyszeresére nőtt a geotermikus hőenergia hasznosítása, de még jelentős tere van a bővülésnek. Ezért a jövőben nagyobb szerepet kíván vállalni az állam a geotermikus energia kutatásának és hasznosításának folyamatában. A biztonságos ellátás azt is szolgálja, hogy nemcsak a megújuló energiaforrások kerülnek nagyobb kihasználásra, hanem az atomenergia növekvő felhasználása is megjelenjen a napirendünkön, mint ahogy azt már jó ideje tesszük. Ezért fontos, többek között a Corvinus projekt, s a Békés

vármegyei Nyékpusztai földgázmezőn elindult termelés. Berettyóújfalun pedig a nyár elején helyzetük üzembe az első működő kutat. A két lelőhelyen összesen tíz kútnál tartunk, és bízunk benne, hogy ez csak a kezdet.

Az Energiaügyi Minisztérium nemrég nyolc területre indított koncessziós eljárásokat szénhidrogén kutatására, feltárására és kitermelésére. Januárban van a leadási határidő, s bízunk benne, hogy mindegyik területre megfelelő igény, s jelentkezők érkeznek majd be. De ez csak a kezdet számunkra, a jövő évtől további szénhidrogén kitermelésre alkalmas területeket szeretnénk kijelölni, s koncesszióban meghirdetni. Mindezt úgy tudjuk megtenni, hogy a beruházók számára a megfelelő és kiszámítható gazdasági feltételeket teremtünk. Ennek a jegyében, az idei évben, együttműködésben a Magyar Bányászati Szövetséggel, újra definiáltuk a szénhidrogénre vonatkozó bányajáradéki rendszert, egy világgazdasági, piaci ármechanizmuson alapuló bányajáradék elvonási rendszert vezetünk be a jövő év elejétől fogva, ami jóval kiszámíthatóbb környezetet fog teremteni a bányavállalkozók számára.

Tudjuk, hogy bányásznyelven magyarul kell szólni. Azt azonban nem elég hangsúlyozni, hogy milyen sokat jelent Magyarország számára az a mély szakmai tudás, amit önök a bányász szakmai társadalom megjelenít. Azok a hagyományok, amelyeket önök őriznek. Biztos vagyok benne, hogy a jövő kihívásai között is helyt fognak állni, hiszen a magyar bányászat története az újra való nyitottságról, s a nehézségek leküzdéséről szól. Ennek jegyében kívánok önöknek jó szerencsét!

Telekes Gábor a BDSZ elnöke

Jó szerencsét! Hölgyeim és uraim, kedves barátaim!

Engedjék meg, hogy bemutatkozzam. Telekes Gábor vagyok, a Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezetének november 7-8-án, XXXVII. kongresszusán megválasztott, új elnöke. Köszönöm a bizalmat a kollégáimnak és igyekszem eredményesen és sikeresen képviselni szakszervezetünket, ehhez kérem az önök támogatását is. Arra törekszem, hogy nagyrabecsült elődöm, Rabi Ferenc méltó örököse lehessen és tiszteletre méltó munkásságát folytathassam.

Fontosnak tartom elmondani, hogy az iparból érkezem, az MVM Mátra Energia Zrt munkavállalójaként. Így a bányászok közössége különleges helyet foglal el a szívemben. Hiszen munkánk nemcsak szakmai hozzáértést, hanem szoros együttműködést, bátorságot és elszántságot követel. Ezek azok az értékek, amik közösségünket mindig is erősítették. Ma Szent Borbála napján, akit a bányászok védőszentjeként tisztelünk, különösen fontos, hogy összegyűljünk, és köszöntsük egymást.

Ez az alkalom emlékeztet minket arra, hogy a bányászmunka nemcsak

szakma, hanem hivatás is. Amely generációkon átívelő hagyományokra, közös erőnkre és egymás iránti szolidaritásra épít. Szent Borbála példája bátorságot és kitartást mutat mindannyiunk számára. Az ő ereje és védelme mindig velünk van. Amikor a föld mélyében, vagy a külszínen végzett munkánk az ismeretlennel szembesülünk.

Ünnepnapja azonban nemcsak emlékezés, hanem lehetőség arra is, hogy előre tekintsünk, s megfogalmazzuk céljainkat a jövőre nézve. Elnökként amellyel vagyok, hogy szakszervezetünk továbbra is erős, összetartó,

eredményes legyen. Célom, hogy a bányászok jogai, méltósága és munkakörülményei mindig kiemelt figyelmet kapjanak. Hogy együtt olyan megoldásokat találjunk, amelyek nemcsak a jelenben, hanem a következő generációk számára is biztosítják szakmánk fenntarthatóságát és megbecsülését. Ebben konstruktív partner kívánok lenni az Energiaügyi Minisztériummal, a bányafelügyeletet ellátó Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósággal, a Magyar Bányászati Szövetséggel, és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel.

Hadd zárjam gondolataimat egy régi bányász mondással, amely ma is iránymutató lehet mindannyiunk számára: Szoros sorokban, erős karokkal, szívvel és lélekkel, előre!

Kívánok valamennyiünknek boldog Borbála Napot, jó egészséget és azt, hogy közösségünk ereje, összetartása továbbra is példaként szolgáljon mindenki számára. Köszönöm, hogy itt lehetek és hogy együtt írhattuk tovább a magyar bányászat történetét. Gratulálok a kitüntetetteknek, jó szerencsét a bányásznak, legyen fényes sikere a kohásznak.

A Bányászat részéről Szent Borbála érem elismerésben részesült:

Barancsi Péter István bányafelügyeleti ügyintéző, Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága. **Baranyai Péter** vezető fűrészi mérnök, HHE Trans Kft. **Hacsó Péter** felelős műszaki vezető, termelési igazgatóhelyettes, Perlit-92 Kft. **Hessz Anasztázia** gazdasági ügyintéző, Readymix-Lesence Kft. **Ihász Sándor** felelős műszaki vezető helyettes, Magyar Horizont Energia Kft. **Király András** kutatási igazgató, O&GD Central Kft. **Kiss Balázs** geológus szakértő, rezervoár geológus, MOL Nyrt. **Kiss István** osztályvezető, MVM Mátra Energia Zrt. **Mike István** múzeumi kiállítóhely vezető, Létesítményeket Üzemeltető Nonprofit Kft., Oroszlányi Bányászati Múzeum. **Sebe István** Szeizmikus

Szolgáltató Központ vezető, MOL Nyrt. **Sombathy Erik** ügyvezető igazgató, ELGEO Banská, s.r.o. **Szalontai Lajos** egyetemi docens, dékán-helyettes, Miskolci Egyetem, Műszaki Föld-és Környezettudományi Kar. **Szegedi Szabolcs** beszerzés vezető, Magyar Földgáztároló Zrt. **Tóth Attila** aknász, MVM Mátra Energia Zrt.

Miniszteri Elismerő Oklevél elismerésben részesült:

Bazsa Barna esztergályos, Perlit-92 Kft. **Bogáti Gábor** csoport gazdasági vezető, KÖKA Kő- és Kavicsbányászati Kft. **Csathó Lili Mária** vezető beszerző, Omya Hungária Kft. **Dukai-Nagy Gergely** gazdasági vezérigazga-

Kitüntetettjeink

tó-helyettes, Magyar Földgáztároló Zrt. **Fazekas György Sándor** üzletfejlesztési vezető, Geoinform Kft. **Fazekas István** aknász, MVM Mátra Energia Zrt. **Gonda Erika** könyvelő, Bányavagyon-hasznosító Nonprofit Közhasznú Kft. **Kiss László** termelési diszpécser kiemelt szakértő, MOL Nyrt. **Dr. Lantos Zoltán** földtudományi szakferentens, Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága.

Dr. Mekler Zita Mária gazdasági igazgató, Nitrokémia Zrt. **Nagy Attila** tolatásvezető, MVM Mátra Energia Zrt. **Németh Zoltán József** fűrészerendezés szerszerek csoportvezető, Rotary Zrt. **Székely Dezső** geotechnikai terepi operátor, MECSEKÉRC Környezetvédelmi

Zártkörűen Működő Részvénytársaság. **Szomor László** főtechnológus, MVM Mátra Energia Zrt. **Veresné Miskolczi Rita** projektmérnök, MECSEKÉRC Környezetvédelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság.

MBSZ ELISMERÉSEK

A Magyar Bányászati Szövetség „A MAGYAR BANYÁSZATÉRT - KÖSZÖNJÜK ELNÖK ÚR!” plakettet adományozott **Rabi Ferenc** úrnak kiemelkedő szakmai rátermettséggel, a bányászat iránti elkötelezettséggel végzett több évtizedes szakszervezeti munkája elismeréseként, aki a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetének elnöki feladatait

2002. május 31-től 2024. november 7-ig látta el.

Lazók Zoltán úrnak kiemelkedő szakmai rátermettséggel, a bányászat iránti elkötelezettséggel végzett több évtizedes városvezetői munkája elismeréseként, aki Oroszlány Város polgármesteri tisztségét 2014-től 10 éven keresztül látta el, a „SZENT BORBÁLA A BANYÁSZOK VÉDŐSZENTJE” bronzszobrot adományozott.

BDSZ ELISMERÉS

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége a bányász kulturális örökség és hagyományörzés terén végzett kiemelkedő munkásságának elismeréseként Művészeti Nívódíjat adományozott **Hámori István Péter** részére.

Bányász zászló, a múlt tiszteletben tartásáért

A Bányaterenyi Lokálpatrióták Társasága 2024. szeptember 18-án egy emelkedett hangulatú, ugyanakkor bensőségesen szép ünnepség keretében bányász emlékszlót adományozott a helyi Fáy András Technikum, Gimnázium, Szakképzőiskola, Szakgimnázium, Alapfokú Művészeti Is-

minden évben megkoszorúznak. Az idei esemény a tiszteletadás mellett bizonyítja: töretlen és elmélyülő kapcsolatunk biztosítja a jövő számára a bányász múlt méltó megőrzését. Az Ady Endre Művelődési Központban megrendezett teltházas, Livo László bányagépész-, bányavillamosmérnök

tartás, az egymásra való odafigyelés nélkülözhetetlensége, - mintegy példaként való állítására. Vályi Károly, volt vājár tanuló, nyugdíjas csapatvezető vājár köszöntése, visszaemlékezése a személyesen megélt évtizedek hiteles megidézésével érzelmileg igazán megérintette a jelenlévőket. Kövesi Tibor, arany okleveles bányaművelő mérnök, a Bányaterenyi Lokálpatrióta Társaság elnökeként, a bányász hagyományoknak elkötelezett civil szervezet vezetőjeként köszöntötte a jelenlévőket. Felsorolta az évek során megvalósuló, a bányász hagyományt megőrizni célzó momentumokat, amelyek a civilközösség tevékenységét fémjelzték. Így a szénbányászat újraindítását elősegítő munka, s a bányász hagyományok ápolása. „Bányaterenyi szénbányászata” címmel vetélkedőt szerveztek az általános iskolák tanulóinak a helyi bányász szakszervezettel közösen, sokan itt foghattak kezükbe először szenet. Élmény volt a tanulók által készített riportok visszahallgatása, mely riportokat a még élő bányász rokonok munkájáról, emlékeiről készítették. A Fáy András szakképző iskolával kialakult gyümölcsöző kapcsolat eredménye, a közös munka sikere az iskola épületében kialakított Bányász Emlékszoba. Előadássorozat keretében ismertették a mai bányász tevékenységet, a szakma kihívásait, annak szépségeit. A vājárképzés elindulásának 65. évfordulója alkalmából a főépület homlokzatán emléktábla avatására került sor, melyet évenként megkoszorúznak. A vājárképzés elindulásának 75. évfordulóján Bányászszász adományozását határozta el a lokálpatrióta közösség, az alábbi megfontolások alapján: Bányaterenyi bányászváros! A vājáriskola több évtizeden át képezte a szakembereket, bányász szakemberek sokaságát adta! A szakmaszeretet ma is él! Tisztelet és örök emlék legyen e jelkép mindazoknak, akik itt végeztek, s a nőgrádi szénmedence bányáiban dolgoztak. Legyen ez tisztelő főhajtás azok előtt a hősök előtt, akik 150 éven át, sok esetben életüket is feláldozva termelték a szenet. Bár ma nincs széntermelés, de az intézménnyel egyetértve: nem hagyják feledni a szakmakultúrát, hiszen az emberiséggel egy idős szakmáról emlékezhetünk. S mit közvetít e jelkép a mai nemzedéknek? A bányászok nagy családjának tagja lenni olyan értékek hordozója, mint az embert formáló munka egymásra figyelésének nélkülözhetetlen jelenléte, vagy: a közösség javára végzett munka, egymás megbecsülése, önzetlen segítése... jó lenne, ha napjainkban nagyobb hangsúlyt kapnának mindezek. Az 1892-

ben megalakult Salgótarjáni Bányász-Kohász Dalkör - megfogytakozva bár, - de nívós és szívhez szóló előadásával, dalaival tisztelte meg a rendezvényt. Rabi Ferenc, a Bányá-, Energia-, és Ipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke mondott ünnepi beszédet. Beszéde elején utalt arra a bányaterenyi emlékre, amikor is 2005-ben itt került megrendezésre a központi bányásznap ünnepség, s nagy megtiszteltetés, hogy ma újra Bányaterenyén szólhat a bányászat emlékét őrző és fenntartó rendezvényen. Értékes és konkrét áttekintést adott a nőgrádi bányászat történetéről, az országos és lokális iparfejlesztésben betöltött szerepéről, valamint az ehhez kapcsolódó kulturális, sport, s egyéb közösségi értékek megjelenítéséről. 1960-ban, a csústermelés idején 14.856 fő dolgozott a bányákban, 3 016 000 tonna szenet termeltek ki. 1992-ben bezárták

zést. Az 1961-től megváltozott képzési igény során széles és színes szakképzés valósult meg a tanintézet történetében. A vājárképzés újraindításának kísérlete a közelmúltban itt is megtörtént, mint ahogy a MVM Mátra Energia Zrt közreműködésével is. Meggyőződése, hogy a képzési rendszer, szakmai dokumentumok, a meglévő tudás alapja lehet a következő időszak bányászzal kapcsolatos fejlesztés megvalósításának. A Bányászszász átadása jelentse: őrizték meg a hagyományokat!!!, s kísérje a pedagógusok, tanárok munkáját Jó szerencse!!! A zászló átadás-átvétel ünnepélyes pillanatai mind külsőségében, mind az elhangzottak tartalmát illetően méltó és maradandó emléket hagytak a jelenlévőkben. A lokálpatrióták őszinte és (bányász)szívvel jövő üzenete az átadás során, a zászló megszentelése, Szent Borbála szellemének megidézése Zahar Béla püspöki taná-

kola és Kollégium közösségének. A 2011. januárjában alakult lokálpatrióta közösség kezdetektől kiemelt figyelmet fordít a település nagymúltú bányász hagyományának ápolására, lévén: tagjainak többsége élete során szorosan kötődött a bányához, bányász közösséghez. Az idén 75 éves középiskola történetében pedig meghatározó jelentőséggel bír, hogy 1949-ben vājárképző iskolaként nyitotta meg kapuit, amikor is 46-an kezdték meg tanulmányaikat az intézmény falai között. Az évek során kialakult jó kapcsolat egyik szép példája volt, amikor az iskola megalapításának 65. évfordulója alkalmából Emléktáblát helyeztek el, amit azóta

vezette ünnepségen az iskola zászló-behozatalának ünnepélyes pillanatai után Gaál Attila előadásában elhangzott Szepesi Zsuzsanna: Bányász hősök című meghatón szép verse. Ezt követően Maruzs László, az oktatási intézmény igazgatója szölt, aki köszöntőjében megítisztelőnek, felemelőnek nevezte a lokálpatrióta közösség adományát. Az iskola 75 évnyi történetének felvázolása során őszinte szavakkal mutatta be a bányász múlt, a bányászélet valós jelenlétét az oktatás-képzés több évtizednyi mindennapjaiban. A megváltozott igények mellett ügyelve mindazon értékek megőrzésére, mint: az embert próbáló munka, az erkölcsi

Ménkes bányaüzemét, ezután külszíni fejtés zajlott a megében. Szölt annak a tudásnak a jelentőségéről, szerepéről, amely felhalmozódott az évtizedek során, melyben nagy szerepet játszott, hogy a folyamatos képzés jelentőségét korán felismerték. Selmebányai Bányászati Akadémia, az OMKE Szakosztálya, a Gyáriparosok Országos Egyesülete alapítói, vezetői, tisztségviselői között ott voltak a nőgrádi ipar-medencében működő gyárak, üzemek vezetői. Az államosításokat követően 1948-ban, illetve 1949-ben megjelentek az egységes, nagyüzemi vājárképzés, illetve iparitanulóképzés rendeletei. 1949. november 3-án így kezdte meg működését a nagybányai vājáriskola, ahol a pedagógusok, szakoktatók lelkiismeretes, felelősségteljes munkával valósították meg a „duális” szakkép-

csos, érdemes esperes, atya által méltóan fogta keretbe a különleges terv és elhatározás megvalósulását. Ezt követően került sor a szalagok felkötésére, majd a Bányászhimnusz közös elnéklése zárta az ünnepséget. Az ünnepség előkészítésében, szervezésében, lebonyolításában résztvevőknek, s a rendezvényt részvételükkel megtisztelőnek nagy köszönet! Elismerés az „ötletadó” közösségvezetőnek: Kövesi Tibornak, a László családnak: a szülőknek, Márta és Mihály időt, fáradságot nem ismerő szervező és előkészítő közreműködéséért, valamint lányuknak: László Csillának, aki megtervezte, kivitelezhetővé tette a lokálpatrióták által megálmodott zászlót. (Az átadó ünnepségen Kis Krisztián által készített video megtekinthető a Bányaterenyi Lokálpatrióta Társaság honlapján).

Mit üzen a múlt?

Szubjektív bevezető

Életem egyik igazán boldog, egyben megrendítő eseménye volt, amikor 2006. december 4-én az akkor még Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM) Margit körúti tanácstermében megrendezett országos Borbála napi ünnepség központi ünnepségén ott lehettem. (Csak jelzem, hogy az épület helyén a levegő jobb átjárását biztosító légszűrő van.) „Posztumusz „Szt. Borbála érem” kitüntetésben részesült testvérem. „Vince László olajipari geológiai technikus, akinek életútja bizonyítja - a négyvégtag benulás ellenére is - azt a kimeríthetetlen erőt és tenni akarást, megújuló képességet, mely a bányászatban dolgozókat jellemzi. Sajnos már nem érhettem meg e kitüntetés átadását, így azt testvérem Luxné dr. Vincze Judit vette át.” olvasható a Bányamunkásban. 2008. évfolyamtól minden szám ma már böngészhető a mindig megújuló honlapon. A gellénházi olajosknál megtanultam, mi az a bajtársi szeretet. A testvéremet, aki ott dolgozott középiskolásként, aztán a

katonaság után, haláláig nem hagyták magára.

Így kezdődött

A gellénházi olajosok mind, aztán a szerkesztő, a bányászatot, a szakszervezeti múltat jól ismerő Hámosi István, Pista irányítottak a Mit üzen a múlt sorozat írásához. 2013-ban jelent meg Peyer Károlyról az az írásom, amelyre talán a legbüszkébb vagyok. Hiszen a fejekben még mindig igazán nincs helyre tve Peyer, a Bányamunkás első szerkesztője. Még mindig hat a régi nóta a Vörös Cepel. „... És tapsolnak hozzá a rongy árulók, Büchlerek, Propperek, Peyerek...” Igen, talán, aki elolvasta valamit megérthetett életútjából.

2017-ben jelent meg először a Mit üzen a múlt? sorozat.

A célunk az volt, hogy a ma is képviselhető, folytatható szakszervezeti tevékenységeket bemutassuk. Feltettük a kérdést, lehet-e a gyökereink ismerete nélkül megalapozni mai tudásunkat? Lássuk be, nem lehet! Ahogy, ha nem ismerjük, kik a voltak az őseink, gyökértelenek maradunk!

Bányamunkásban megjelentek alapján rövid ismertetés!!

munkásügyi panaszbizottságok, az anyagilag megerősödő munkásotthonokat, székházakat építő évek, a parlamentben, a társadalombiztosítási önkormányzatokban való tevékenység, a fogyasztási szövetkezetek, a szociáldemokratákkal együtt az általános és titkos választójogért való küzdelem, képzés (nyelvtanulás, nyelvtan, szónoklat), a kulturális tevékenység, létminimim-számítás, „saját” fogyasztói kosár, a Szaktanács képviselői az ILO-ban, nemzetközi kapcsolatok, a „fejtmunkásokról” stb.).

Tanulásgéppen

A jelen majd minden szakszervezeti feladatának vannak gyökerei a múltban, bizonyítják a szakszervezetek életképességét, mert tudtak változtatni a kor kihívásainak megfelelően módszereiken, tudtak változtatni feladatok sorrendiségének megítélésében is, ha kellett. E százegynéhány éves múlt hibáival, esetenként helytelen döntéseivel együtt vállalható. Vállalható azért is, mert mindig ott voltak azok

a névtelen százezrek, akik önzetlenül cselekedtek szaktársaikért, átmentve a szakszervezetek mindig vállalható értékeit, s azt, hogy szükség van a szolidaritáson, az együttműködésen alapuló szakszervezetekre.

Száz évnél többre nyúlnak vissza azok a gyökerek, amelyek a mai szakszervezeti szövetséget életre keltették. Voltak sikerek, voltak törések. Voltak idők, amikor csak „gúzsba kötve” tudtak létezni a szakszervezet. Forradalmak és ellenforradalmak, lehetőség a függetlenségre, a diktatúrák évtizedei megtartották a munkások, a munkavállalók érdekvédelmi szervezeteit, mert azok a szolidaritásra épültek, és olyan célkitűzéseik voltak, melyek elérhető közelségbe hozták az érdekvédelmet. Az érdekek egyeztetése a „Főnökség” ma már a munkáltatókkal egyenrangú felek együttműködésre való törekvése. Ma ez ismét kevesen értik meg. (A munkáltatókról most itt nem beszélünk!) A munkavállalók egy része nem akar tagja lenni a szakszervezetnek, mert sokallja a tagdíjat. Nem értik meg, hogy erőt ad az a biztos anyagi háttér, melyet a tagság

befizetett tagdíja nyújt. Ha nincs erős szakszervezet, nincs kollektív szerződés! Eleink ezt pontosan tudták. Van mit tanulnunk a múltból!

És végül....

Végig nézve a több mint száz évvel ezelőtti történéseket, méltán mondhatjuk, hogy büszkéek lehetünk arra a múltra, amelyben eleink megküzdöttek a majdani rendezett munkaügyi kapcsolatokért. Büszkéek lehetünk a régi szakszervezeti tagságra, mely a munkások öntudatos, képzett, világot is járó részét képezte, akiknek többsége munka után tanulni járt, olvasni, vagy csak gondolatot cserélni a szaktársával, és adta a magját annak az erős szakszervezeti mozgalomnak, mely lehetett történelem „csináló”, és talpon tudott maradni a napjainkban is.

Ha nincsen múltunk, nem lesz jövőnk sem - igazsága mellett, mondjuk ki, vállaljuk gyökereinket. A gyökerek ismerete erőt ad, száznál több év pedig alapot, hogy érdemes együtt dolgozni egy kevésbé igazságtalan világ megteremtésére.

Lux Judit

Egy igazán érzelmes nap ...

Sokan azt tartják, hogy a 13 szecsenstelen szám, de én nem ezt éreztem 2024. szeptember 26-án. Ugyanis akkor került sor a 13. Könnyűipari szakmai napra, a BDSZ, a Magyar Könnyűipari Szövetség és a TMTE szervezésében.

A nap tervezett menetrendje ez volt:
- Green Deal Leather zöld átmenet a bőriparban. Előadó: Dr. Kokasné Dr. Palicska Livia MKSZ elnök. - A szakma múltja és jövője - avagy van-e még jövőnk? Előadó: Mészáros Erika szakoktató. - Lokális környezet és vállalati stratégiák, avagy 3 ruhaipari cég fejlődése geográfus szemmel. Előadó: Dr. Molnár Ernő egyetemi docens. - 124 év generációkon át, avagy a selyemhernyótól az üvegszálig – bemutatkozik a Tolnatek Bt. Előadó: Nyúlne Antal Anita beszerzési csoportvezető, SZB titkár.

Az első előadás kissé felemásra sikerült, mivel meghívott előadónk, Dr. Kokasné Dr. Palicska Livia egy nappal a rendezvény előtt le kellett, hogy mondja a személyes részvételt. Lelkiismeretes és visszatérő előadónként azonban elküldte a szakmai napra készített előadásának anyagát a szer-

feltételek jövőbeni megteremtésének céljából.

A tanulmány bemutatja, hogy az iparban előforduló munkabalesetek száma ugyan csökkent az évek előrehaladtával, de még mindig van hová fejlődni, a munkavégzés biztonságosabbá tételének tekintetében.

A projektben hét uniós ország vett részt: Olaszország, Franciaország, Spanyolország, Németország, Portugália, Magyarország és Ausztria. A résztvevő országokból összesen 22 cégtől gyűjtötték adatokat, a részükre kiküldött kérdőívek segítségével. A nemzeti szinten gyűjtött adatokat összesítették. Az összegyűjtött adatok jellemzik az európai cserzőüzemek 99 %-át, az ágazatban foglalkoztatott munkaerő 95 %-át, és a forgalom 93 %-át.

<https://www.youtube.com/watch?v=c7LnEENyO3o>

A projekt második tanulmánya bemutatja milyen módszerrel lehet meghatározni a marhabőr előállításának karbonlábnyomát. Mivel a Green Deal célja a karbon kibocsátás drasztikus csökkentése, fontos tudni azt, hogy az iparág képes lesz-e igazolni azokat a mérőszámokat, melyek alapján el lehet

szerezni bőripari üzemek és termékek széles skálája összehasonlítható lehet megbízható és ellenőrizhető módon a jövőben.

<https://www.youtube.com/watch?v=aU5SpDpaNJE>

A második előadást Dr. Molnár Ernő egyetemi docens tartotta. Elmondta, hogy szerinte a ruházati ipar a globális gazdaság állatorvosi lova. Európában szerkezetváltó és zsugorodó iparág. „Felsőbb osztályba lépés” csak akkor lehetséges, ha valaki képes elmozdulni a nagyobb hozzáadott érték, a specifikusabb piaci szegmensek felé.

Fölvázolta nekünk a ruhaipar néhány jellemző adatát az ezredfordulótól egészen két évvel ezelőttig. A vállalkozások és az alkalmazottak számát, a termelési érték változását, az export arányát. Sajnos valamennyi gazdasági mutató csökkenő tendenciát mutat a vizsgált időszakban.

A kutatás során a következő kérdésekre kereste a választ:

Milyen részvételi és feljebb lépési mintázatok figyelhetők meg a hazai ruházati ipar nemzetközi termelési hálózatokba történő kapcsolódásában? Hogyan befolyásolják a helyi környezetben rejlő lehetőségek és korlátok ezeket a részvételi és feljebb lépési mintázatot?

A kutatás módszertanának ismertetése után bemutatta a 3 vizsgált vállalkozás aktuális jellemzőit; de kitért azok történeti előzményeire, a mai cégek alapítására, az eredeti tevékenységükre is.

Az első cég egy fővárosi környezetben működő ruhaipari vállalkozás, a második egy agrárperiferián működő városi vállalkozás, a harmadik pedig egy szerkezetváltó iparvidéken levő községi vállalkozás.

Az összehasonlításuk paramétereit között szerepelt a helyi lakónépesség, valamint a megyei lakónépesség változása;

az általános, közép, és felsőfokú végzettségük aránya; a megyei foglalkoztatottság megoszlása a mezőgazdaságban, az iparban és a szolgáltatásokban; a helyben foglalkoztatottak aránya a megyében; a helyi vállalkozások száma; a helyi könnyűipari vállalkozások száma; a megyei könnyűipari vállalkozások száma; a megyei könnyűipari lokációs hányados az alkalmazásban állók száma alapján; a megyei munkanélküliségi ráta; a megyei GDP egy lakosra vetítve.

A vizsgált cégek alapvetően eltérő helyi együttműködési lehetőségekkel, és (más – más okokból) szűkülő munkapiaci mozgástérrel rendelkeznek. Ezekre a körülményekre válaszolnak (feljebb lépési) stratégiáik is.

Ezek többnyire dinamikus, nem egyirányú, és változatos (összetett) vállalati stratégiák.

A helyi környezetben rejlő lehetőségek feltérképezése és kiaknázása segíthet a szektorra jellemző szűk keresztmetszetek oldásában (KKV korlátok), s ezzel támogatható a szereplők feljebb lépése.

A (gazdasági) földrajz elsősorban a helyi környezetekben, területi kapcsolatokban rejlő lehetőségek elemzésével, a térbeli folyamatok monitorozásával járulhat hozzá az iparági szereplők helyzetének javításához.

Harmadik előadónk Mészáros Erika, szakoktató volt, aki a szakma múltjáról és szerinte várható jövőjéről tartott érdekes előadást. Ő maga annak idején angol szabóként végzett és a szakma rejtjelmeit igyekszik is átadni a tanítványainak.

Elmesélte, hogy nem is olyan régen, a „Szakma sztárja” vetélkedő egyik megnyitóján elhangzott egy mondat, amivel ő nem ért egyet. A mondat így szólt: „Azért kell jó szakembereket képeznünk, hogy külföldön is megállják a helyüket.”

Elég régóta van a szakmában ahhoz, hogy erről más legyen a véleménye. Végig élte a rendszerváltás utáni felfelé forduló időszakát, amikor a „felesleges” textil-, és ruhaipari gépeket összedarabolták és vashulladékként értékesítették.

A nappali tagozatos képzéseken sok helyen – köztük több fővárosi iskolában is – megszűnt a női szabó képzés. A vizsgák követelményszintjei nagyon alacsonyak lettek. 41%-os vizsgaeredménnyel már meg lehet szerezni a képzettséget igazoló okiratot. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az így megszerzett okirat elegendő tudást is biztosít a tulajdonosának ahhoz, hogy megfelelően elvégezhesse majd a munkáját. Biztos, hogy így kreatívabbak lesznek majd a munkavállalók?

A duális képzésben és felnőttképzésben érintett intézmények csak akkor tudnak jó képzettségű szakembereket kinevelni, ha a megfelelő felkészültséggel rendelkező oktató személyzet mellett rendelkeznek az oktatáshoz szükséges technikai feltételekkel is.

Az alapítványi iskolák, amelyeket talán be lehetne vonni a szakképzési rendszerbe szintén nem rendelkeznek az ehhez szükséges műszaki feltételekkel.

A ruhaipar, mint ahogyan minden más még működő iparág is, rohamos műszaki fejlődésen ment át az elmúlt évtizedekben. Igaz ugyan, hogy a szabás és varrás alapjai nem változtak, de a berendezések már csak alapjaiban hasonlítanak nagymamánk lábba hajtott Singer varrógépeire és a legtöbb helyen a hagyományos szabászollókat is felváltották a modern, számítógép vezérelt szabásgépek, és gyártás-előkészítő rendszerek. Azonban ezek beszerzése és működtetése komoly anyagi terhet ró a vállalkozásokra. Ezért a kis létszámmal működő

dő üzemek nem, vagy nagyon nehezen tudják kigazdálkodni az ezekkel kapcsolatos működési költségeket.

Véleménye szerint a szakemberek tudását sokkal jobban meg kellene becsülni és megteremteni a körülményeket ahhoz, hogy ezt a tudást át tudják adni a jövőbeni nemzedéknek.

Sajnos a jelenlegi helyzetkép nem azt mutatja, hogy ez gond nélkül így fog történni. A korábbi rendszerben működő üzemi tanműhelyek csak nagyon kevés cégnél maradtak meg, bár a cégek egy része azért nevel ki a maga számára betanított munkásokat.

A bérezési rendszer kilátási is azt mutatja, hogy az eddigi két szintű minimálbért egy szintre fogják hozni, és el fog tűnni a különbség a szakmunkások és betanított munkások hivatalos bérminimuma között.

Negyedik előadónkra nyugodt és tiszta szívvel mondhatnám, hogy „a mi kutyánk kölyke”. Több szempontból is. Először is szakszervezeti titkárként képviseli egy nagymúltú cég munkavállalóit. Másodszor egy olyan cég egyik kivált leányvállalatánál dolgozik, ahol egykor a munkavállalók sorait erősítette. Harmadszor pedig olyan odaadással és szeretettel beszélt arról a textilipari cégről, ahol dolgozik, hogy sok embernek könnyeket csalt a szemébe az előadása alatt.

Részletesen ismertette a cég történetét, kronológiai sorrendben a Bezerédj Pál által 1900-ban alapított Tolnai Selyemfonógyártól - ma Tolnatek Fonalfeldolgozó és Műszakiszövetgyártó Kft. -, egészen napjainkig.

Nagy váltás volt a gyár életében - mondta az előadó -, amikor áálltak a terjedelmesített fonalak gyártására. 1982-ben az MSV (Magyar Selyemipari Vállalat) tagvállalataként 680 főt foglalkoztattak. 1995-től az üzem német tulajdonba került, Dr. Günther Kast vette meg a céget, halála után fia lépett édesapja nyomdokaiba és az üzem vezetését továbbra is Horváth Róbert ügyvezetőre bízta. A gyár ma üvegszálfonalak felhasználásával elsősorban építőipari alkalmazásra gyárt szövetet és kötött műszaki kelméket. Termékeik értékesítésében meghatározó az export - főként Európában, de egyes Európán kívüli piacokon is jelen vannak. A hazai értékesítési sikereik további motivációt adnak munkájukhoz.

Ezután Nyúlne Antal Anita - kár, hogy hely hiányában csak vázolni tudjuk tartalmas előadását -, arról beszélt, hogy bár a lendület töretlen, ezt a céget is utolérte a munkaerőhiány. Nem is olyan rég, a korábbi szakszervezeti titkár, Merklne Anikó idézte egy textilipari tagozati megbeszélésen az akkori tulajdonost: „Most már az iszapból merítkezünk ...”

S hogy visszatérjek az érzelmes vonalhoz, azt gondolom - vagy inkább úgy érzem -, hogy az idősebb kollégák az új munkavállalókat ugyanolyan türelemmel és alaposan fogják megtanítani a szakma minden csínjára-binjára, ahogy az elmúlt hosszú évek során őket is megtanították az elődeik. ...

Mert a szakmát tovább kell vinni ...

Berényi Attila

vezőknek, így mégis módunkban állt megnézi és Beöthy-Fehér Szabolcs tolmácsolásában meghallgatni az előadást.

Az előadás az európai bőriparban a zöld átmenet keretében lezajlott uniós projektről adott tájékoztatást adott a résztvevőknek. Európa bőriparra több mint 34.000 embert foglalkoztat 1500 vállalatnál és éves forgalma 7 milliárd euró (2022-es adatok alapján). az ágazatban dolgozók nagy része (57 %) 35 - 55 év közötti, az 55 év felettiek 17%-ot tesznek ki munkavállalók közül. Az iparban még kevésbé jellemző a vendégmunkások száma, mindössze 10%-uk nem uniós származású. A nők jelenleg a dolgozók ¼ -t teszik ki, de a szám folyamatosan növekszik.

https://www.youtube.com/watch?v=fEJB_GGNLMg

A projekt első tanulmánya, amelyről az előadás szólt, azért indult, hogy felmérje, mennyire dolgoznak biztonságban az ágazat munkavállalói, és mennyire környezetbarát a technológia, amit használnak. A felmérés befejezése után az eredmények összegzése következett, majd bemutatásuk a nyilvánosságnak, az ipar jó hírnevének megőrzése és a még biztonságosabb

majd elbírálni azt, hogy az üzemi megfelelnek-e az elvárásoknak.

A tanulmány azt mutatja, hogy az európai cserzőüzemek nagymértékben elkötelezettek a környezetvédelem iránt. Jó eredményeik az erőforrások szakszerű felhasználásán alapulnak, a különböző színű és vastagságú bőrok sokféleségének kis tételekben történő előállításánál.

A tanulmány szerint kialakított mód-

Tatabányai tisztújító küldöttértekezlet

Rabi Ferenc a BDSZ elnöke is jelen volt a Tatabányai Bányász Szakszervezet Tisztújító Küldött értekezletén, ahol új elnököt választottak Torma Lajos személyében.

Egy évig elnökhelyettesi feladatot vállalt Vasas Mihály, akinek Ezüst gyűrűvel köszönte meg a több évtize-

des munkáját a BDSZ elnöke.

Többen elismerő oklevelet vehettek át.

Megválasztották az új vezetőségi tagokat és a számvizsgáló bizottságot, valamint az Országos Tanács tagjait is egyhangú, százszázalékos támogatást kapott minden tisztségviselő.

Korsó a jubilálóknak

Fél évszázada, vagy annál is régebben a tagjaik sorába tartozókat ünnepelte és ajándékozta meg a Nyugdíjas Bányász Szakszervezet a Bányász Közösségi Házban szeptember 16-án.

Az ajkai szénbányászat 1865-ben kezdődött majd 2004. szeptember 3-án hozták fel az utolsó csille szentet Ármin bányán. A bányászok úgy érzik, hogy a lelkük egy darabja a mélyben maradt. Nehezen tudják elfogadni, hogy nincs többé bányászat.

Öten az alkalomra készült korsót és emléklapot vettek át Beitl Antaltól. Petőházi Ferenc 50, Györkös József 60, Győr Sándor és Marczona Ferenc 65, Licsauer János 70 éves tagságáért.

Köszöntőjében Beitl Antal kiemelte, hogy a nehéz és veszélyes fizikai munka

összekovácsolta a bányászokat, akik nemcsak a munkahelyen voltak jó pajták, hanem a magánéletben is. Családok közösen mentek kirándulni, szórakozni, de segítettek egymásnak a házépítésben is. A bányász társadalom számára mindig fontos volt, hogy közösségben éljenek. Minden évben szeptember első szombatján ünnepeljük a Bányásznapot. Szent Borbáláról, a bányászok védőszentjéről december 4-én emlékeznek meg. Január 14-én fejt hajtanak annak az 55 áldozatnak az emléke előtt, akik Ármin bányán vesztették életüket az 1909-es szerencsétlenségben. Jelenleg Veszprém megyében már csak két nyugdíjas alapszervezet működik, Ajkán és Várpalotán, a tagság előregedése miatt egyre kisebb létszámmal. A szervezet

tagjai évente kétszer a mesteri fürdőbe mennek kirándulni, útközben beszélgetnek, visszaidézik a múlt emlékeit. Ajka város a fejlődését a bányának köszönheti. A bányauzemi támogatta az első olvasókör létrehozását, az idén fennállása 100. évfordulóját ünneplő fúvószenekart, a férfikórust, a néptánc-együttest. A szakszervezeti tagok köszönik Ajka Város Önkormányzatának és Schwartz Béla polgármesternek az ágazathoz kötődő kluboknak és szervezeteknek nyújtott támogatást. Beitl Antal a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, valamint az Ajkai Nyugdíjas Bányász Alapszervezet nevében mondott köszönetet a jutalmazottaknak a több évtizedes tagságukért.

Tisler Anna

Kedves Kollégák, Barátaim!

Tájékoztatlak Benneteket, hogy 2024. október 7-én a BDSZ Tatabányai Szövetség megtartotta a tisztújító Küldöttértekezletét, ahol Torma Lajost - Tatabányai Bányász Nyugdíjas Alapszervezet küldöttét - választották meg a Szövetség elnökének.

1972-től folyamatosan részt vettem a Bányász Szakszervezet irányító szervezeteiben. Kezdetben, mint szakszervezeti Ifjúsági Bizottság vezető, majd szakszervezeti titkár, vállalati szakszervezet munkatárs és 1989. október 10-től a Tatabányai Szénbányák Vállalati

Szakszervezeti Bizottság titkára voltam. A rendszerváltás után a BDSZ Tatabányai Szövetség Elnöke lettem, 2024. október 7-ig. Sikertől fájdalommentesen levezényelni a bányabezárásokat.

A Bányász Szakszervezetben belül sikerült kiharcolni a 50% munkaképesség utáni rokkantnyugdíjat, a 25 év földalatti szolgálat utáni öregségi bányász nyugdíjat és a az 5000 földalatti műszak utáni öregségi nyugdíjat.

2010-ben a kormány eltörölte a rokkantsági, korengedményes nyugdíjakat, akkor még sikerült kiharcolni a bányá-

szok 50%-os rokkantság utáni egészségkárosodási járadékát, amit még a mai napig is folyósítanak.

Sikerült megőrizni 2002-től - a bányabezárások után is - a munkaválók részére a szénjárandóságot.

Küldöttértekezleten már elnöki tisztséget nem vállaltam, de egy évig Elnök helyettesként segíttem a munkát.

Kedves Kollégák, Barátaim!

Köszönöm az együttműködést, a segítségeket, kívánok sok sikert és bányász köszöntéssel: jó szerencsét!

Vasas Mihály

Koszorúzás a bőrös emléktáblánál

A bőripari szakszervezet hagyományait folytatva, a BDSZ székház aulájában elhelyezett emléktáblánál, az idén is megemlékeztek a történelmi múlttól, azokról a bőripari mártirokról, akik az életüket áldozták a faszizmus elleni küzdelemben.

Jegyzet

Negyvenkét évvel ezelőtt léptem be először a Bányamunkás Szerkesztőségének aajtáján. Úgynevezett külsőként, akit az akkori, frissen kinevezett főszerkesztő, Ladányi András, ki főiskolai évfolyamtársam volt, kért meg arra, hogy írjak az újságba. És én írtam. Talán vannak még olyan régi olvasói a lapnak, akik emlékeznek a Karbid Krónika címet viselő rovatra (Utolsó oldal, balra fent!). Humoros írások voltak ezek - legalábbis én annak szántam -, a fogadtatása kedvező volt, s ez megágyazott annak, hogy

a legkülönbözőbb újságírói műfajok között szaladgálva, mint zszurnaliszta, beleássam magam az ősi szakma, számomra varázslatos világába.

Folyamatosan jártuk a bányavidékeket, megfordultunk a legkülönbözőbb helyeken, leszállva a mélybe, megszólítva a csapatot magabiztosan nyilatkozó (A BDSZ központban, többnyire egyetlen mozgó és kommunikáló) bányászokat.

Egyre többet tudtam meg a bányamunkáról, s ezzel párhuzamosan az érdekvédelemről. Ahogy múltak az

évek, tudásom, minden szempontból gazdagodott, személyes kapcsolataim bővültek, s bár soha nem gondoltam azt, hogy bányász lettem, de azt igen, hogy közéjük tartozom.

Egyre több helyen fogadtak úgy, mint régi ismerőst, véleményezték írásaimat, ötletekkel láttak el, hátba veregettek, s amikor először, Lyukóbányán, egy tagbaszakadt vājár, utalva humoros sorozatomra, miközben légszomjat előidéző módon megölegetett, azt mondta: te bányász vagy, nos akkor úgy éreztem, hogy megérkeztem.

Szép volt!

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-
ÉS IPARI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hátori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A Bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja és

nyomja a Nyomdort Kft. • Tel.: 06 30 825-4084 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630

Ünnepi gondolat

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

Ha helyesen tölti ki az ábrát, a kiemelt meghatározásokhoz tartozó szövegrészekből összeállíthatja a megfejtést.

VÍZSZINTES:

1. Gyümölcs terem rajta - régi társastánc. 2. Békés vármegyei város lakója - Központi Statisztikai Hivatal, röviden - lovak csapata. 3. Svájci város - összetörés - kicsinyítő képző. 4. Célt teljesít - érdekes dolgot hosszan néz - meggyőződés. 5. Szemmel érzékel - görög ujjongás - drámaíró volt (Ferenc). 6. Megszólítás - újságba írogat - jómódú paraszt. 7. Nagy erővel szétlövell, régiesen - abban az irányban. 8. Az Egészségügyi Világszervezet rövidítése - olimpiai bajnok kajakos (Rita) - határozórag, -nál párja. 9. Hannibal ... portas; Hannibal a kapuk előtt - nagyon sokféle formában mutatkozó. 10. ... bán; ő mentette meg IV. Béla életét - esedezve kér valamit, régiesen - néma Edit! 11. Hegyi ember - Győr-Moson-Sopron vármegyei település - összeadás szava. 12. Zenei félhang - kaphoz passzol - tó, olaszul. 13. Antik római pénz - a tetejére helyez - futó szerelmi kaland. 14. Kereskedelmi utazó - Manneken ...; Brüsszel jelképe - az ünnepi gondolat 2. része.

15. Őskohó helye - választ, tájszóval.

FÜGGŐLEGES:

1. Kést a testébe márt - a kovászos uborkában is található. 2. Lenti helyen - ... York; amerikai nagyváros - uralom, kormányrendszer. 3. Mesél - osztják nép, régiesen - gallium vegyjele. 4. Az ünnepi gondolat 1. része - foghíj. 5. Forrasztófém - az egyik órahang - személyed - somogyi helység. 6. Ozmium vegyjele - ... Rosberg; korábbi Forma 1-es pilóta - váltott evezőlapát. 7. Néma fóká! - völgy-medence - tó üledéke. 8. Az ünnepi gondolat 3. része. 9. Hangszert szerel - földrész - igen, olaszul. 10. Bizánci császárnő volt - francia író volt (Claude) - deciliter, röviden. 11. Amália, becézve - görög autójel - szakadék Visegrádnál - Ilona, becézve. 12. Kőbe ír - Heves vármegyei község. 13. Antonov gépe - az otthonába tér - dudvás. 14. Odaajándékoz - ... monitor - hosszú lábú vízimadár. 15. Névszóhoz járuló toldalék - pálya, menetirány.

A rejtvénypályázat nyertesei

A szeptemberi rejtvényünk helyes megfejtése a következő: PÉCH ANTAL.

A nyertesek: Harzó István, 3720 Sajókaza, József Attila utca 16.; Kiss Gábor, 2900 Komárom, Temető u. 4. 3/11; Pohárdiné Pap Zita, 3032 Apc, Petőfi S. u. 25.

A nyereményeket postán küldjük el.

2022-ben lettem főszerkesztő, majd 2023-ban megválasztottak a BDSZ alelnökének, minden lehetőségem megvolt, hogy jó lapot szerkeszsek. Talán, de ennek megítélése az olvasó joga, nem csináltam rosszul.

A körülmények úgy hozták, hogy bár a főszerkesztői titulus megmaradt, de én lehettem az olvasószervező, később a tördelészerkesztő is. Soha nem bántam, hogy megismerhettem ezeket a munkafolyamatokat.

Igyekeztem, a szakszervezetben belüli változásokhoz igazodva, új rovatokat létrehozni, megtartva az alapvető célt: a potenciális olvasókörzéség kiszolgálását. A negyedévenkénti megjelenés ugyan behatárolta a lehetőségeket, de az ehhez való viszonyulás nem korlátozta a szerkesztői szabadságomat. Ahol lehet hangsúlyozom, hogy mindig megkaptam a szakmai bizalmat, a munkámba felülről soha nem szólt bele senki. Alulról igen, de ezt kimondottan igényeltem is.

Benne vagyok a nyolcvanadik életévemben. Saját elhatározásból döntöttem úgy, hogy abbahagyom. Bár a szerkesztés, az újságírás izalma mindig előre lendített a pályámon, de nyugdíjasként, már kívül vagyok a dolgok sűrűjén, nehezebb eltalálni a szerkesztési gócpontokat. Ezen nem múlhat a lap színvonala.

Köszönöm mindazoknak, akik segítettek a munkámat. Sok jó dolgot hoztunk tető alá együtt. Minden támogatást megkaptam, biztattak és a marasztaltak is, ami simogatja a lelkem, hogy tán nem szerkesztettem és írtam hiába.

A BDSZ XXXVII. kongresszusán szót kértem és elbúcsúztam szakszervezeti barátaimtól. Most ezt megteszem a Bányamunkás olvasóival is. Kívánom, hogy az újság jövője töretlen legyen, s az olvasók észre se vegyék a szerkesztésben történt személyi változást.

Nekem megmarad a jó érzés, a rengeteg emlék, a gazdag életút. Az, hogy szép volt!

Hátori István Péter